

„Törekvésem tizenhét éve ugyanaz: olyan újat adni a közönségnek lelkikben, szellemi tartalmakban, erkölcsi gondolatokban, hogyha valaki kijön a színházból, több legyen, mint amikor bejött. Az igazi templomban is ez történik: a hívek többé válnak.”

► Interjú az Evangelium Színház vezetőjével – 5. oldal

„...később azt mesélted, hogy a megtérésed után nagyon egyedül érezted magad az osztályban. Megváltozott benned és körülötted valami, miután kerested Istent, és rátaláltál. Sokat imádkoztál azért, hogy küldessék melléd valaki. Így tettel azon a reggelen is a Ferenciek terén, a templomban. Fohászoktál, és akkor én beléptem az ajtón.”

► Költőnő született – 5. oldal

„Barátom egykori közösségébe vetett hitét siratta. Azzal kellett számot vetnie, hogy amiről azt hitte, Krisztushoz akarja őt vezetni, valójában csak saját magába akarta olvasztani – mindenestül.”

► Amikor saját anyád szembekep – 9. oldal

Evangelikus borfesztivál ► 3. oldal
 Ünnepi megemlékezés az ónodi országgyűlésről ► 4. oldal
 Beszédes zene – zenés beszéd ► 5. oldal
 Reményik Sándor: A keresztfogatatása ► 8. oldal
 Egyházmegyei találkozó Pápan ► 10. oldal
 Nyári heti érendjavaslat ► 11. oldal

Furcsán kimetszett bibliai mottót választottak a 31. Kirchentag szervezői. Akik ritkán forgatják a Zsidókhöz írt levelet, joggal kérdezhetik: miről, kiről szól ez az igeforgács?! Aligha az egyházzal, hiszen azt gyakran úgy látjuk manapság, mintha inkább élettelen, erőtlén, tompa lenne...

Talán a Kirchentag – a német evangélikus egyházi napok – önmagát szeretné elevennek, hatékonynak, mindennél élesebbnek és éleesebbnek minősíteni? Csupán ügyes reklámfogás lenne az igei mottó? A statisztikák akár igazolhatnák is ezt az értelmezést.

Íme néhány sokatmondó adat a találkozóhoz: a nyitó istentiszteletet követő találkozások estjén mintegy négyezeren voltunk együtt a Rajna-parton, Köln terein és utcáin. Száztíz ezer állandó résztvevő, negyven százalékuk harminc év alatti! Tízezer zenész, énekes közreműködő, ötezer önkéntes munkás, három-ezer különböző program, ezeröttszáz újságíró, közel nyolcszáz egyházi és egyéb civil szervezet a lehetőségek (és lehetlenségek) piacán...

Még egy beszédes szám, amely sokat elárul az 1949-ben született Kirchentagmozgalom mai sikerének egyik titkáról: egy húszfős stáb teljes munkaidőben, folyamatosan dolgozik a kétvétenkénti találkozók szervezésén, több ezer önkéntes bevonásával.

De igazán mégsem a nagy számok, a tömeghangulat, a mennyiség, a bőség zavara, a káprázatos sokszínűség ragadott meg Kölnben. Hanem az a minőség, az a spirituális légkör, amelynek forrása nem a professzionális német szervezés, a precizitás – valami, valaki egészen más.

Erről a titokról nyilatkozott – többek között – Wolfgang Huber berlini püspök is. A rendezvény egyik legnépszerűbb, tömegeket vonzó előadója hangot adott azon reményiségének, hogy az egyházi napok során egyre többek számára lesz világos a rejtélyes mottó üzenete: az élő, a ható, az élesebb nem az egyház, nem az

egyházi napok, hanem Isten igéje, amely Jézus Krisztusban testté lett, közöttünk lakozott, és ma is energikusan közöttünk működik a megelevenítő Lélek által.

A német evangélikusság legnagyobb megmozdulásának mottója bizonyos tekintetben mindig egyfajta útmutató irányfény. A kölni jelmondat újra egyértelműen a forrásra, Isten ma is élő és ható igéjére, a centrumra, a testté lett Igére, Jézus Krisztusra mutat.

„Élő és ható és élesebb...”

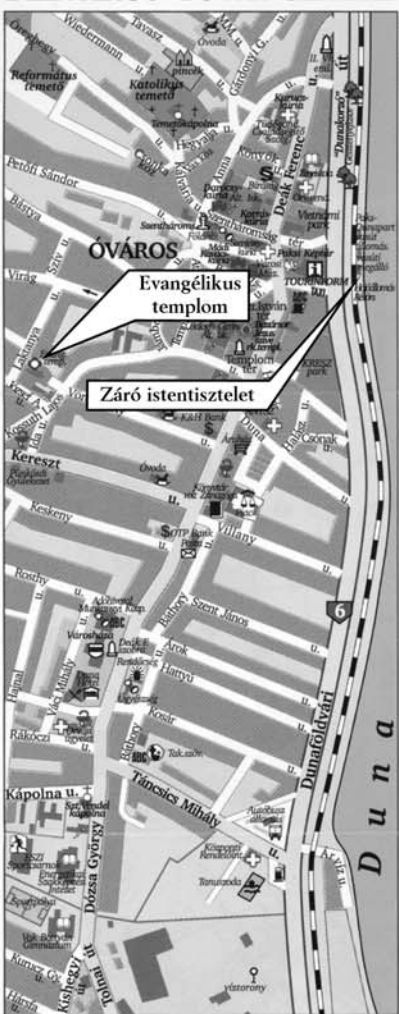
tartoznak, egymásból következnek, ahogy ezt naponként átélhettük Kölnben. Reggelente tízezerrel együtt alapultuk meg napunkat az igényes biblia-tanulmányokon. Majd pedig a különböző tematikus előadásokon, valamint pódiumbeszélgetésekben ösztönöz, ha kellett, élesen, egyre élesebben fogalmazhattuk meg kérdéseinket, megoldási javaslatunkat világunk égető problémáiról: a G8-ak találkozójától kezdve a klímaváltozáson át egészen a globalizáció újragondolásáig.

A Kölnben újratanult képlet roppant egyszerű: spiritualitás + felelősség. Befelé és kifelé fordulás. Megtérés Istenhez és a másik emberhez. Mindez remekül működött, „együttműködött” a Rajna partján. Vajon miért ne működhetne a Duna és a Tisza táján, Pakson vagy a Balaton partján is? „A szél arra fúj, amerre akar...” (Jn 3,8a) – nyomában bárhol megtapasztalhatjuk azt, aki élő és ható és élesebb...

■ GÁNC S PÉTER

(A német evangélikus egyházi napokról összeállításunk a 6–7. oldalon)

BELVÁROS*TOWN CENTRE

Az ötödik országos evangélikus találkozó programvázlata

Június 22., péntek

• Sportszarnok

17.00: Megnyitó – nyitóáhitat

18.00–19.00: Közegyházi fórum

19.00–20.00: Vacsora

Esti programok:

20.00: Szita István festőművész kiállításának, valamint cigány művészek tárlatának megnyitása a paksi művelődési házban

20.30: A SZÉF Alapítvány színjátzó társulatának A tékozló fiú című előadása a művelődési házban

A paksi fúvósok műsora a pincesorban

Június 23., szombat

• Sportszarnok

9.00: Reggeli áhitat

9.30: A megbékéltek mint békességszerzők – pódiumbeszélgetés

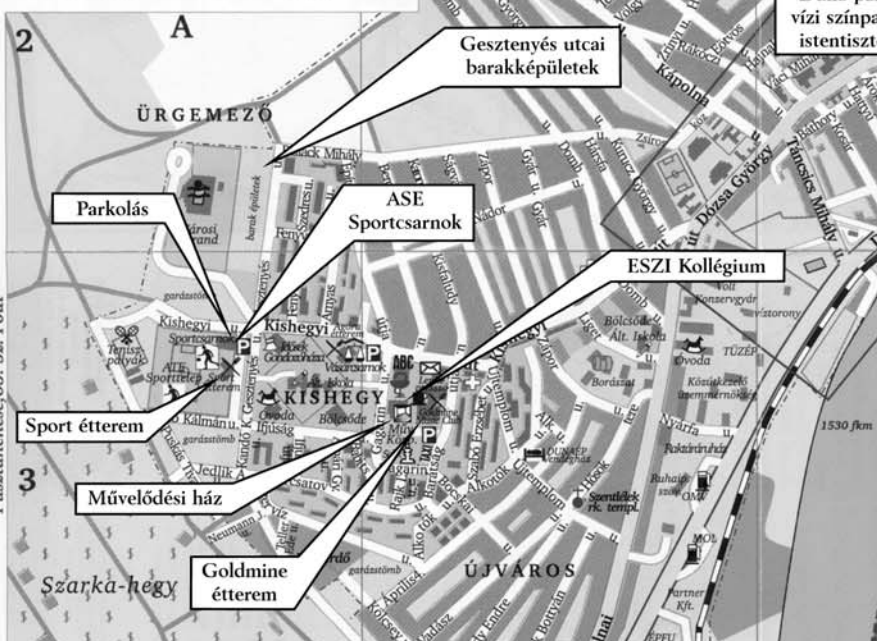
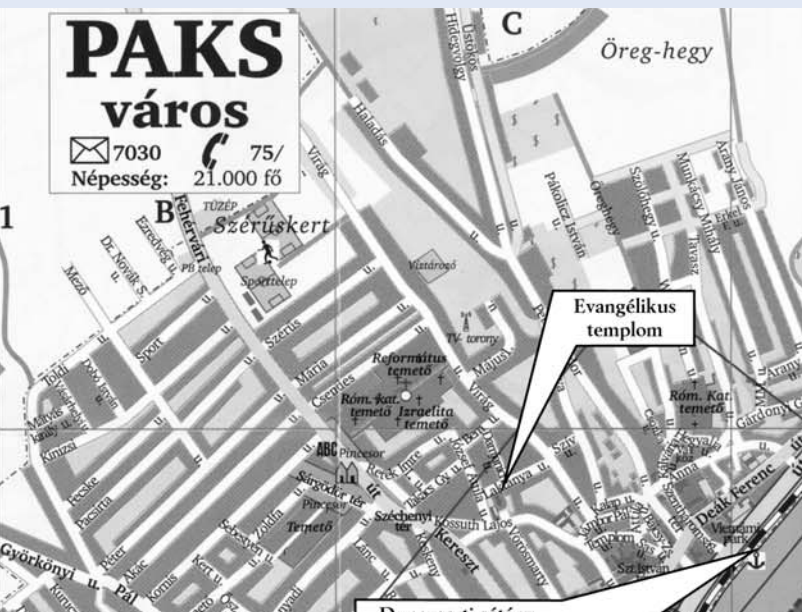
• Művelődési ház

11.30–13.00: A megbékélés távlatai – szekcióbeszélgetések

12.30–15.00: Ebédszünet és fakultatív hajókirándulás

15.00–16.30: „Utcamisszió” a Duna-parton

17.00: A megbékélés ünnepe – úrvacsorai istentisztelet a Duna-parton

A paksi országos találkozó fontos helyszínei

A találkozó főbb helyszínei:

• ASE Sportszarnok, Gesztenyés u. 2.

• Paksi Művelődési Közp., Gagarin u. 2.

• Duna-parti sétány, „Duna-korzó” (vízi színpad)

Szálláshelyek:

• Gesztenyés utcai barakképületek

• Energetikai Szakképzési Intézet (ESZI) Kollégiuma, Gagarin u. 2.

Busz- és autóparkoló:

• a sportszarnok mellett

Étkezési helyek:

• ASE Sport étterem, Gagarin u. 2.

• Goldmine étterem, Kishegyí út 44.

Javasoljuk, hogy előfizetőink hozzák magukkal és a pénteki nyitóalkalom végéig tartsák kezük ügyében az Evangelikus Élet mostani vagy jövő heti példányát. (Bővebben jövő heti számunkban...)

Tudnivalók az 5. országos találkozóóról

► Az 5. országos evangélikus találkozóra való jelentkezés hivatalos határideje ugyan már lejárt, de a szervezők örömmel várják a gyülekezetek tagjait még a szombati programokra is. Az étkezés és a helybiztosítás miatt azonban kéri, hogy mindenki előzetesen jelezze részvételi szándékát a házigazda Szabó Vilmos Béla esperesnél a 20/824-7029-es vagy a 75/310-320-as telefonszámon, illetve a postmaster@telkesz hivatalpaks.t-online.hu elektronikus levélcímen. Az alábbiakban néhány gyakorlati tudnivaló ismertetésével szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy a találkozó zökkenőmentesen bonyolódjék le.

Helyszínek

A találkozó két legfontosabb helyszíne az ASE (Atomerőmű SE) Sportszarnok (Paks, Gesztenyés u. 2.) és a Közművelődési Kht. (a paksi művelődési ház) épülete (Gagarin u. 2.). Az autók és a buszok a sportszarnok parkolójában és környékén parkolhatnak.

Érkezés gépkocsival vagy busszal

Gépkocsival Budapest irányából érkezve a 6-os úton a város mellett kell elhaladni, és a 112-es kilométerszelvény után (jobbra a tűzoltóság, balra egy Opel-kereskedés) a fűtőcsöveket követve kell jobbra lekanyarodni, majd ez az út egyenesen vezet a sportszarnokhoz. Pécs és Szekszárd felől a 113-as kilométerszelvény elhagyása után az Opel-kereskedésnél lesz balra a lekanyarodási lehetőség a fűtőcsövek mentén.

A fővárosból a Népligettől induló busszal lehet Paksra utazni. A paksi buszpályaudvar a sportszarnoktól húszpercnyi sétára található. Az odaérkezők keressek az állomáson az egyenpólós rendezőket, akik útbaigazítással és – igény esetén – gépkocsis szállítással is segítenek.

Regisztráció

Regisztráció a sportszarnok bejáratánál lesz pénteken 14 órától; egyházmegyeké szerint kell majd jelentkezni. Kérjük, hogy lehetőleg az együtt érkezők közül egyvalaki menjen a regisztrációhoz; itt kell majd kifizetni a részvételi díjat is. Kérjük, itt jelezzék, ha számlát kérnek – a számlát szombatra tudják kiállítani.

Részvételi díj, szállásdíj, étkezés

A szombaton érkezésként 2000 Ft részvételi díjat kérnek, amely tartalmazza az aznapi ebéd árát is.

A teljes találkozóra érkezők részvételi díja 2500 Ft, a szállásdíj 1200 Ft. Ezek az összegek tartalmazza a szállást, a reggeli és az ebéd árát is. Szállást paksi kollégiumokban – a sportszarnok melletti Gesztenyés utcai barakképületekben és az ESZI Kollégiumok épületében (Gagarin utca 2.) – biztosítanak, esetenként emeletes ágyakon.

Szombaton a reggelit és az ebédet egyaránt a sportszarnok előtti térségen lehet átvenni, de a találkozó ideje alatt a sportszarnok mellett – csakúgy, mint a Duna-parton – folyamatosan büfé áll majd a résztvevők rendelkezésére.

Tudnivalók a szombati záró istentiszteletéről

Az istentiszteletre szabadterén, a Duna-parti sétányon (egy uszályon és a parti lépcsőkön) kerül sor.

A hosszú előkészületek miatt csak rendkívüli időjárás esetén változik a helyszín (ebben az esetben a sportszarnokban lesz megtartva az istentisztelet), ezért javasoljuk, hogy mindenki vigyen magával esernyőt, és számoljon a kőlépcsőn való ülés kényelmetlenségével is. (Ülőpárnáról mindenkinek magának kell gondoskodnia.)

A 17 óraor kezdődő szabadtéri istentiszteletre – melyet másnap a televízió is közvetít – illetőleg az azt megelőző utcámissziós programra természetesen mindenkit szeretettel várunk, nem csak a találkozó regisztrált résztvevőit.

A Luther Kiadó az 5. országos evangélikus találkozó egész ideje alatt kedvezményes vásárlási lehetőséggel áll a résztvevők rendelkezésére.

Összeállította: PETRI GÁBOR

É L Ő V Í Z

Munkamánia

A mindennapok egyik legnyugtalanítóbb feladata, hogy megtaláljuk a tevékenységeink közötti egyensúlyt. Nem jó túl sokat enni, de nem jó túl keveset enni sem. Rendszeres pihenésre és feltöltődésre van szükségünk, de annak is megvan az ideje, amikor a pihenést újra az aktív tevékenységnek kell felváltania.

A napi munkánk is olyan terület, ahol kiemelten fontos az egyensúly. A jó munkás szorgalmas munkás. Nem árt azonban tisztázni: mi a különbség a szorgalom és a munkamánia között? Valójában mindannyiunk számára fontos, hogy ismerjük a helyes választ.

Néha előfordul, hogy szükséges a munkanapot megtoldani túlórákkal – főleg akkor, amikor sürget a beadási/leadási határidő, vagy amikor a projekteket időben be kell fejezni. Akkor azonban, amikor a kimerítően hosszú hetek már nem kivétel, hanem szinte szabályszerűen épülnek be az életünkbe, érdemes elgondolkodni azon, hogy miért van ez így.

A munka, éppúgy, mint az alkohol vagy a drog, függőséget is okozhat. A kemény munka – amellyel igyekszünk nagy céljainkat elérni, és amely valójában életünknek csupán egy részét kellene, hogy jelentse – könnyen válhat önmaga is céllá.

Nincsen rá tudományos bizonyítékom, de jelenleg úgy látom, sokkal több férfi válik munkamániássá, mint nő. A férfiak kézzelfogható eredményt várnak, amely szorgalmas munkával elérhető, míg a családdal töltött időnek nincs feltétlenül látható eredménye. Könnyebb azon dolgozni, hogy elérjük a kitűzött célokat, mint azon, hogy kapcsolatainkat jobbá tegyük. Ez persze nem azt jelenti, hogy ez a viselkedés a helyes, a realitások mégis azt mutatják, hogy a legtöbb férfi inkább a munkájára koncentrálna.

Akkor mi módon lehetünk úgy szorgalmasak, hogy ne váljunk munkafüggővé? A példabeszédek könyvében (10,4) a következőt olvassuk: „Aki lustán dolgozik, elszegényedik, de a szorgalmas munka meggazdagítja.” Péld 12,27-ben pedig: „A lusta a vadászszákmányt sem süti meg, pedig drága kincse az embernek a szorgalom.”

Az a felismerés, hogy mi aratjuk le ugyan a munkánk gyümölcsét, mégis Isten az, aki betölti a mindennapi szükségleteinket, kulcsfontosságú. Ki az, aki erőt és egészséget ad nekünk? Honnan vetjük azokat a képességeket és adottságokat, amelyeket nap mint nap használunk? Lehet, hogy keményen megoldoztunk azért, hogy továbbfejlesszük ezeket a képességeket, de mindannyian alapvetően a velünk született adottságokat használjuk. A „velem született” jelentését a következőképpen tudnánk definiálni: „az Úrtól kaptam”.

Évekkel ezelőtt azt tanultam, hogy a legjobban úgy tudjuk a Bibliát megérteni, ha megnézzük, hogy mit mond egy másik helyen ugyanarról a témáról. Ebben az esetben az Írás szorgalomra ösztönöz bennünket, de arra is figyelmeztet, hogy óvakodjunk a túlerheltségtől. „Hiába kelttek korán, és feküsztek későn: fáradsággal szerzett kenyeret esztek. De akit az Úr szeret, annak álmaiban is ad eleget.” (Zsolt 127,2) Hasonló kijelentést találhatunk Zsolt 37,25-ben: „Gyermek voltam, meg is öregedtem, de nem láttam, hogy elhagyatottá lett az igaz, sem azt, hogy gyermeke koldussá vált.”

Az idézetek alapján egyértelmű, hogy aki a szorgalomból átbillen munkamániába, az nem a mindennapi szükségletei biztosítása végett teszi ezt. Isten ugyanis megígérte, hogy betölti gyermekei szükségleteit, ha ők is elvégzik a maguk feladatát.

Sokféle ok miatt válhatunk túlhajszolttá: anyagi vágyak kielégítése; önértékelésünk építése a munkahelyi elismerések segítségével; menekülés a nehéz otthoni problémák elől; a munka istenítése: az viszonyulás, hogy feladatainkat családunk, sőt Isten elé helyezzük...

A szorgalom a jellemző rád – vagy a munkamániára? Erre csak te tudsz válaszolni, de első lépésként kérdezd meg magadtól: „Miért dolgozom olyan keményen?”

■ ROBERT J. TAMASY
(Forrás: Monday Manna)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP – 1Jn 3,(13)14–18

Különleges ismertetőjel

Gyermekeink már felnőttek, mégis még mindig emlékeznek arra a jelre, amelyet óvodásként kaptak, pedig már gyermekeik ismertetőjelét is meg kellett jegyezniük. A nevüket még sem leírni, sem elolvasni nem tudták, de azt a bizonyos jelet felismerték, szinte azonosultak vele. Előfordult, hogy az óvó néni nem is a nevüket, hanem azt a jelet kiáltotta, és máris tudták, kiről van szó.

Felnőttként, sőt keresztényként is használunk jeleket, jelképeket. Ezek össze is kapcsolhatunk hasonló gondolkodásúakat, de meg is téveszthetnek, mivel nincsen biztosítékunk afelől, hogy viselőjük valóban azonosul-e jelével.

Egyetlen jel van, amely minden kétséget kizáróan azonos a viselőjével. A kereszt jeléről van szó. Krisztus és a kereszt azonos. Krisztusnak keresztformája, a keresztnek Krisztus-formája van. Ha a kettő elválik egymástól, akkor a hitünkkel van baj. „Ki a keresztfán elterjesztvén kezdet, mind e világot magadhoz foglalád” – énekelték őseink a

„Kyrie puerorum”-ban, amelyet reménység szerint majdcsak kiemelünk a „liturgikus régiségek” raktárából. Innen ismerjük a szeretetet, hogy ő az életet adta értünk.

Nem pár órással győtrelemről van szó, nem is csak a péntek délután három óra körüli időpontról, hanem Jézus Krisztus egész életéről, amelyet betöltött a példátlan dicsőség: telve volt kegyelemmel és igazsággal. Olyan kegyelemmel, amelynek a valóságához, megbízhatóságához nem férhet kétség. Az egyetemes hitvallások, nyomukban evangélikus hitvallási irataink alig győzik kibontani, amit igénk így sűrít össze: „Abból ismerjük a szeretetet, hogy ő az életet adta értünk...”

A kereszt formájú Krisztusnak szeretetalakja van. Áldozatszeretete nem múlt idő fakuló emléke. Egyszer s mindenkorra szól, azaz nem lehet utána pontot tenni. Az idők végéig, az idők teljességéig történik. Életét adja szavában, belevon halálába és életébe, amikor parancsának engedelmességgel

resztelünk, amikor teste és vére ajándékkal élve Isten háta mögé kerül éveink súlyánál sokkal jobban öregítő vétkünk, és Isten új világának előízét kapjuk ajándékba.

Krisztus szeretetáldozata, amelynek távlatait értelmünk és hitünk alig-alig tudja befogni, új dimenzióba helyez. Megtöri az érdekből vagy indulatból fakadó „természetes” magatartást, a gyűlöletet és a gyűlölet még fel sem nőtt kisöccsét, a közömbösséget is.

A krisztusi szeretetáldozat szeretni tanít. Az emberi szeretet nem másolhatja, mégis az övéből fakad. Véletlen lenne, hogy az egyház az emberré lett, keresztre szánt Krisztus ünnepe után sorakoztatja István első vértanút, János apostolt és a „mártírbimbók” ünnepe? Sokféle forrása van az egyforrású szeretetnek! János levele még gazdagítja a sort: egészen a pénztárcáig, a társadalmi felelősségig szélesíti: „Aki pedig világi javakkal rendelkezik, de elmézi, hogy a testvére szükségét szenved, és bezárja előtte a szívét, abban ho-

A VASÁRNAP IGÉJE

gyan lehetne az Isten szeretete? Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvel, hanem cselekedettel és valóságosan.” János szavaival szinte együtt halljuk Jakab hangját: „Ha egy férfi- vagy nőtestvéreinknek nincs ruhája, és nincs meg a mindennapi kenyere, valaki pedig ezt mondja nekik közületek: menjetek el békességgel, melegedjétek meg, és lakjatok jól, de nem adjátok meg nekik, amire a testnek szüksége van, mit használ az?” (Jak 2,15–16)

Ezerféle jel van. Legtöbbjük megkülönböztetésre szolgál. A keresztények különleges megkülönböztető jele a Krisztussal való azonosulást és a testvérrel való törődést, a Krisztus és az ember felé nyitott szív közösségvállalását jelzi.

■ FEHÉR KÁROLY

Imádkozunk! Urunk! Őrizz bennünket attól, hogy szereteted áldozata tantétellé fagyjon bennünk. Add Szentlelkedet, hogy örömmel nyíljunk szeretetted felé, és rátaláljunk a tőlünk remélt szeretet módjára. Ámen.

Oratio œcumenica

Urunk, köszönjük neked, hogy te nem egy közömbös Isten vagy. Nem távolról és szenttelenül szemlélted az ember nyomorúságát, bűneivel való küszködését, hanem cselekvő módon részt vállaltál sorsunkból. Kérünk, Urunk, adj bátorságot cselekvő híveidde lennünk.

Kérünk a gyengékért: az idősekért, a betegekért, a terheket hordozókért. Érjen el hozzájuk szereteted, vigaszd, törődésed. Lássák meg, hogy nincsenek egyedül nehézségeikkel, gondjaikkal. Vegyék körül őket érző szívek, hogy megerősödjének. Hadd legyünk ebben eszközeid, Urunk!

Kérünk a gyászolókéért és a szomorkodókért. A fájdalom és a veszteség érzésében találjanak társat, aki mellettük áll. Jusson el hozzájuk egy jó szó, jusson nekik egy ölelés, néhány perc osztatlan figyelem. A sötétségben hadd legyen számukra fény az, hogy szükség van rájuk, hogy számon tartják őket. Hadd legyünk ebben eszközeid, Urunk!

AKI TITEKET HALLGAT...

Istentől ihletett

► **Az igehirdetésről szóló sorozatunk harmadik írása azt a titkot keresi, amelytől a prédikáció több, mint bármilyen más beszéd, szónoklat, előadás. Nem csupán más műfajról van szó. A titok nem a szónokban s nem is a „szakmában” rejlik. A titkok nyitját a nagy Megrendelőnél, az igehirdető Megbízójánál kell keresni. (H. K.)**

Valljuk az apostoli atyákkal, hogy a Szentírás „Istentől ihletett...” (2Tim 3,16), de az igehirdetés ihletett, sugalmazott voltáról nemigen szoktunk beszélni. Így a cím megfogalmazása szokatlan és meglepő. Ha azonban Isten nem inspirálta volna a szent írókat, akkor a Biblia nem lenne több, mint egy ókori irodalmi gyűjtemény. A Szentírásban azonban Isten maga nyilatkoztatta ki magát, és ő maga szólít meg bennünket. Az igehirdetés sem volna több emberi „produkciónál”, ha – Lelke által – nem lenne Isten élő igéje, bennünket megszólító szava.

Az ihletés nem azonos a tollbamondással. Sokkal inkább arra kell gondol-

nunk, hogy Isten „úgy helyezte Igéjét az emberi elmékbe és az emberi ajkakra, hogy a bennük megfogant gondolat és kimondott szó egyidejűleg is teljesen volt sajátjuk és Istené is egyben” (Stott). Tehát hogy miként lehet az „Isten szájává” válni – ahogyan a sorozat bevezető írásában olvashattuk –, az csoda. Csoda, amely mégis újra és újra megismétlődik.

Az igehirdető számára elkötelező erejű az apostoli figyelmeztetés: „...ha valaki prédikál, úgy mondja szavait, mint Isten igéit...” (1Pt 4,11)

Úgy vélem, az ihletett igehirdetésnek van egy tárgyi és egy spirituális feltétele.

A prédikáció tárgyi feltétele, hogy mondanivalója nem állhat ellentétben a Szentírással, Isten kinyilatkoztatott igéjével. Reformátoraink azt vallották, hogy a Szentírás önmagát értelmezi. Ez olyan felismerés, amelyet ma sem mellőzhetünk. Ebből az következik, hogy az igehirdetőnek óvakodnia kell attól, hogy saját indulatai, tetszése vagy nemtetszése határozza meg a mondanivalóját. És elsősorban nem arra kell törekednie, hogy „szép” beszédet tartson – bár a prédikációja ne legyen ponyvolya vagy hevenyészett beszéd –, hanem azon kell fára-

IGE+HIRDETŐ

doznia, hogy Isten élő és ható igéjét és üzenetét szólaltassa meg.

A prédikáció ihletettségeinek spirituális feltétele pedig éppen az a törekvés, hogy az igehirdető maga is „meghallja” és megértse az üzenetet. Ez pedig azt jelenti, hogy könyörögnie és tusakodnia kell azért, hogy Isten világosítsa meg előtte az ige értelmét és üzenetét. Kérnie kell a Szentlelket, aki mindezt megcselekszi. Erről ír Pál a korinthusiaknak: „...Isten titkos bölcsességét szolgáljuk (...) Ne kiünk pedig kinyilatkoztatta Isten a Lélek által; mert a Lélek mindent megvizsgál, még Isten mélységeit is.” (1Kor 2,7.10)

A Szentlelek nemcsak a készüléskor segíti az igehirdetőt, de az „ihletett prédikációban” megtapasztalható a jelenléte és ereje is.

Amikor az igehirdető meghallja és megérti Isten üzenetét, akkor a szószóken nem szabad bizonytalankodnia.

Meggyőződésének és bizonyosságának át kell sütnie a szavaiban, mondataiban, mert nem magát prédikálja, hanem Isten igéjét.

De az ihletett igehirdetés felelősséget ró a hallgatókra is. Nem lehet az ilyen igehirdetést másként hallgatni, mint ahogyan azt a thesszalónikaik tették. Pál szerint amikor köztük prédikáltak az apostolok, szavaikat egyenesen Isten üzenetének tulajdonították az ott lévők, függetlenül a szólók személyétől. Az ilyen igehallgatás kimondhatatlan öröm az igehirdető számára is, mert valami olyan élményben lesz része, mintha szemé láttára borulna virágba egy kiszáradt fa, vagy fakadna fel egy kiapadt forrás. Ilyenkor derül ki, hogy Isten igéje valóban nem elszálló beszéd, semmibe vesző szó, hanem teremtő erő, életet adó energia.

Bizony ujjong Pál is társaival együtt a thesszalónikaik fölött: „Ézért mi is szüntelenül hálát adunk az Istennek, hogy amikor hallgattátok az Istennek általunk hirdetett beszédét, nem emberi beszédként fogadtátok be, hanem Isten beszédésként, aminthogy valóban az, és annak ereje hat is bennetek, akik hisztek.” (1Thess 2,13)

■ PINTÉR KÁROLY

SEMPER REFORMANDA

„Híven kérek és intek [...] minden jámbor keresztényt, ne botránkozzék meg azokon az együgyű beszédeken és történeteken, amelyekkel gyakran találkozni fog, s ne kételkedjék, mert bármilyen hitványnak tűnnek is, az isteni Felség igéi, művei, ítéletei és történetei ezek, s az ő hatalmáé és bölcsességé. Mert az íráskor bolonddá tesz a bölcs és eszes embert, de feltárukoznak a kicsinyek és az együgyűek előtt, amint ezt Krisztus is mondja (Mt 11,25).”

► Luther Márton: Előszó az Ótestamentumhoz (Sztia Szilvia fordítása)

Lapunk olvasható
a világhálón is a
www.evelet.hu
címen.

Doktoranduszként egy társgyülekezet élén

► Közel két éves helyettes lelkési szolgálat után immár a Kemeneshőgyész–Magyargencsi Társult Evangélikus Egyházközség egyhangúlag megválasztott lelkésze Szabó Ferenc. A fiatal pásztor a kemeneshőgyézi templomban ünnepi istentisztelet keretében iktatta be hivatalába múlt szombatán Ördög Endre, a Veszprémi Egyházmegye esperese.

Sokszor megkísért bennünket az a gondolat, hogy mi döntöttünk egy-egy szolgálati viszony létrejöttéről – mutatott rá Jn 15,12–16 alapján tartott igehirdetésében Ittész János

renc elárulta: neki is többször feltették a kérdést, hogy *tanult ember léte miatt hisz abban, amit a Biblia mond...* „Életünkben elveszett Isten, csak a bajban kiáltunk hoz-

Gimnázium első végzős évfolyamán érettségizett. Műszaki főiskolai tanulmányait megszakítva jelentkezett az evangélikus teológiára. Közben egy évig a bécsi egyetemen volt ösztöndíjas. Gyakorlati évét a pilisi gyülekezetben töltötte, majd – feleségével, Szabóné Nyitrai Mártával együtt – Ittész János püspök avatta lelkésszé a bakonycsernyei templomban 2003. július 5-én. Ezután a marcalgergelyi parókiára költöztek, onnan látják el a rájuk bízott szörfványterü-

nos püspök. Az a tudat viszont, hogy Jézus dönt felettünk, aláztosságra int, ugyanakkor fel is szabadít. Lelkész és gyülekezet egymásra van bízva. Együtt egy közösséget szolgálunk, egymás számára rendelte őket Jézus. „Így járja át őket ebben a gyülekezetben is a felelős szeretet melege!” – kérte igehirdetése végén Ittész János.

A beiktatási liturgia után Szabó Ferenc tartotta meg – Zsolt 139,1–5 alapján – székfoglaló igehirdetését. Elmondta, hogy sokan a gyülekezeti tagok közül is Isten nélkül élnek. Nem egyértelműen tagadják vagy hiszik Isten létét, inkább „a maguk módján” hisznek. A „modern” ember azt állítja, hogy a tudomány miatt nem hisz a csodákban. Szabó Fe-

renc elárulta: neki is többször feltették a kérdést, hogy *tanult ember léte miatt hisz abban, amit a Biblia mond...* „Életünkben elveszett Isten, csak a bajban kiáltunk hoz-

zá. De ezért nem az evangélium üzenetét kell módosítani, hanem az embereknek kell megváltozniuk” – hangsúlyozta, hozzátéve, hogy titokban valójában mindannyian vágyódnak a transzcendens után. „En azt szeretném hirdetni erről a szöszékről is, hogy ezt a csodát ne máshol keressük, hanem Jézusban találjuk meg” – mondotta a beiktatott lelkész. Végezetül azt kívánta, hogy legyenek minél többen azok, akik – igehirdetése nyomán – átélnek Isten közelségét.

Szabó Ferenc a bakonycsernyei gyülekezetben nőtt fel. Az általános iskolát Budapesten, a szlovák-magyar két tannyelvű iskolában végezte, majd az újrainduló Budapest-Fasori Evangélikus

leten az evangélikusok lelkipátervezését. A helyi gyülekezet meghívására feleségét tavaly szeptemberben iktatták be a marcalgergelyi templomban.

Szabó Ferenc ordinációja után jelentkezett az Evangélikus Hit Tudományi Egyetem három éves doktori képzésére. 2005 októberéig Csöglén volt helyettes lelkész, közben 2005 augusztusától a kemeneshőgyész–magyargencsi társgyülekezetet is rábízta Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke. Doktori iskolai tanulmányai befejezése óta – lelkipásteri feladatai ellátása mellett – óraadó tanárként is dolgozik teológiai körökben, miközben doktori disszertációját készíti.

■ MENYES GYULA

„Bort, ami felvidítja az ember szívét...”

Száraz sorok az evangélikus borfesztiválról

Szokatlan és páratlan esemény zajlott az elmúlt hétvégén Révfülöpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban: megrendezték az első országos evangélikus borfesztivált. Bár az igen jól sikerült alkalom hosszabb elemzést is megérdemelné, itt csupán szubjektív tudósításban szeretnénk hírt adni olvasóinknak a találkozóról.

A cím a 104. zsoltárból való. Isten ajándékait sorolja a zsoltáros, azt, hogy mi mindent kapunk a Teremtőtől. Itt áll: „...és bort, ami felvidítja az ember szívét, és ragyogóbbá teszi arcát az olajnál...” (15. vers) Istennek ez a különleges ajándéka állt a középpontban az alatt a két nap alatt, amelyre evangélikus borosgazdákat hívtak meg az intézmény. Volt „hobbiborász”, és volt vérbeli profi, akinek ez a hivatása. A szervezők szélesre nyitották a kaput, és arról álmodtak, hogy hazánk minden borvidékéről jönnek érdeklődők.

Szakmai programok, testvéri találkozások, lelki alkalmak és hangulatos beszélgetések fonódtak össze. Köszönet jár szervezőtársainknak: Smidélisz Zoltánnak, aki lelkési hivatása mellett egyházunk nagy borszakértője, és Nagy Eörsnek, aki a révfülöpi gyülekezet tagja, presbitere, valamint az intézmény igazgatótanácsának fáradhatatlan segítője.

A két nap alatt négy előadás hangzott el. A résztvevők meglepődve, de annál nagyobb örömmel nyugtázták: a borszakma legjelentősebb személyiségei vállalkoztak arra, hogy informálják, tanítsák, segítsék a borkultúra

íránt elkötelezettek. Prof. dr. Kállay Miklós, a Budapesti Corvinus Egyetem Élelmiszertudományi Karának tanszékvezető egyetemi tanára a bor és az egészség kapcsolatáról szövegezt. Dr. Urbán András, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának volt főtitkára (és sok más tisztség viselője) *Az áruismerő és a hobbiborttermelő mai helyzete* címmel tartott izgalmas beszámolókat. A balatoni borrégiót dr. Májfer János, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium badacsonyi Szőlészeti és Borászati Kutatóintézetének igazgatója mutatta be vetített képes előadás keretében. A legifjabb, ámde tudásával lenyűgöző előadó a Magyarországi Evangéli-

ja természetesen a borverseny volt. Huszonnyolc gazda ötvenegyféle bora szállt versenybe, s mérette meg magát a kiváló szakemberekből álló zsűrivel. Büszkék lehettünk, hogy ilyen borok kerültek az asztalra! A „magyarany” érmet Isó László nagyvászsonyi gazda dörgicsei merlot-ja nyerte.

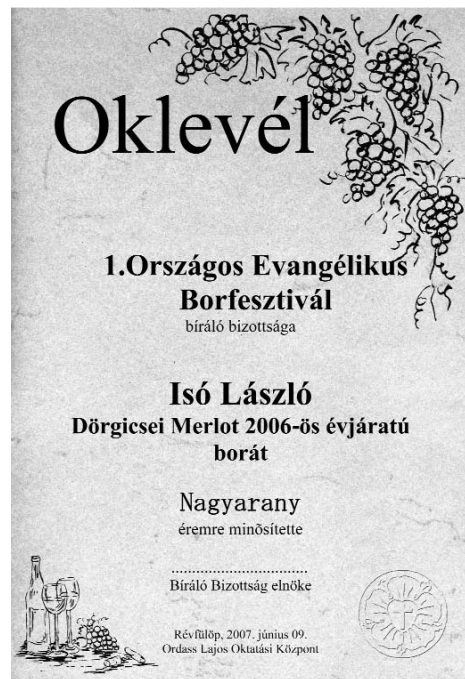
Hosszan lehetne sorolni a díjazott boroknak és gazdáiknak a nevét, de igaz az is, amit az egyik résztvevő a záró istentisztelet után így summázott: mindenki nyert, aki jelen volt.

Mit nyertek hát a résztvevők? Tapasztalatot, számos ismeretet, igazi testvéri közösséget, mély baráti kapcsolatokat, két olyan

tartalmas napot, amely során azt éreztük: a hit szála mellett a szakmai munka is testvéri közösséggé formálhat embereket. Átéltük a jelenlétet, a jelenlétet a lutheri alap gondolatot, hogy munkánk is istentisztelet válik, ha Istennek, embernek szolgálunk legjobb tudásunkkal, igényes, becsületes munkavégzésünkkel. Széthulló társadalmunkban fontos üzenete volt a találkozó: a szétszórtan élő evangélikusok nemcsak összetartoznak, de segíthetik is egymást munkájukban, hivatásukban.

Gondok vannak a magyar borágazatban éppen úgy, mint az Úr szőlőjében, az egyházban. De a nagy Gazda mégis egymásra bíz bennünket, és megajándékoz kincseivel. Ezt élhették át az első evangélikus borfesztivál résztvevői.

Folytatása következik. ■ HAFENSCHER KÁROLY (IF.)

kus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) elnöke, Györe Dániel volt, aki a magyar borágazat jelenlegi helyzetéről beszélt. Köszönettel tartozunk az önzetlen vállalkásért és a magas színvonalú referátumokért. A találkozó (egyik) csúcspont-

Gondolatok a konfirmációról

Olvasva az *Evangelikus Élet* május 13-i számában Szilas Attila és Szarka István lelkészek konfirmációval kapcsolatos cikkeit, Luther egyik népszerű vitairatának kezdőmondata jutott eszembe: „A hallgatás idejének vége, beállt a szólás ideje.”

Nagyon hasznos, hogy a „szólás idejét” éljük egy olyan fontos és időszerű kérdéssel kapcsolatban, mint a konfirmáció és a katekézis. Sokszor hangzott el velünk, teológusokkal, egyházvezetőkkel kapcsolatban az a – vélhetően jogos – kritika, hogy rendszerint nem a lényeggel, a hitélet és az egyház gyökérvizsgálataival foglalkozunk, hanem „ártatlan” mellékélmények mögé meghúzódva próbáljuk kikerülni a rázós kérdések adta kényelmetlen konfrontációt.

Nos, az említett két írás – nevezetesen a *Testvéri szó egyházunk püspökeihez* és a *Nagyocskai képzés, avagy mennyit ér a felvezető?* című – azért is figyelemre méltó, mert a konfirmáció mikéntjének kérdését hozták kritikusan nyíltággal a felszínre; ezenkívül a téma kétségtelenül az egyház életének és szolgálatának alapvető megnyilvánulása, a kényelmes gyökérvizsgálata. Így nemcsak a tiercegarde-i ízű szigorú megszólítás – „Tisztelt Püspök Urak” –, de a felvetett kérdés jelentősége, időszerűsége is válaszára, vitára ösztönöz.

Tagadhatatlan tény, hogy a konfirmáció gyakorlata, a tanulás, megismerés, gyakorlás, közösségi élmény a gyülekezeti élet egyik alapvető megnyilatkozása. A katekézis a tanulás, felkészülési folyamat, a konfirmáció pedig az egyszerű, ünnepi aktus – mindkettő mint a keresztség

szentségéhez fűződő gyakorlat, különböző intenzitással, de kezdettől fogva, töretlenül jelen van az egyház életében. Nem a reformáció, a pietizmus vagy az újkor találmánya, még akkor sem, ha hazai egyháztörténetünk eddigi ismert forrásai csak a 18. század közepétől tudósítanak arról, hogy egyik-másik püspök vagy zsinat miként rendeli el a rendszeres konfirmációi oktatás bevezetését.

Ezzel csupán arra szeretnék utalni, hogy a radikálisan változó társadalmi, történelmi kontextusban sem lehet, nem is szabad figyelmen kívül hagyni a csaknem két évezredes keresztény tradíciót, a hagyományokat. Fontos az egymás után következő generációkban tudatosítani a hagyomány jelentőségét, tartalmát, életmeghatározó szerepét; a változás és változtatás kényszerén túl pedig fontos észrevenni: jogos a folytonosság iránti markáns igény.

Különösen mi, kisebbségi sorhelyzetben élők tapasztalhattuk meg azt a tragikus tényt, hogy a hagyományok felszámolása, könnyelmű elhagyása miként vezetett nemcsak mély értékválsághoz, de kultúra- és identitásvesztéshez is. A hit nem légtüres térben jön létre, hanem egy bizonyos civilizáció, kultúra, verbális és nonverbális kommunikáció kontextusában, és mint ilyen, nagyon hagyományfüggő.

Egyetérték különben Szilas Attila azon állításával, mely szerint ahhoz, hogy a konfirmáció tényleg tudatosuljon, meggyökerezzen a fiatal lelkekben, *folyamatát kell válnia*. Valóban a katekézistek, konfirmációinak a formális, alkalmi megnyilvánuláson túl szervesen integrá-

lódnia kell a gyülekezetépítés állandó folyamatába.

Nem véletlen, hogy Luther írásaiban olyan hangsúlyosan van jelen a „naponkénti” bűnbánat, töredelem, megtérés és hitgyakorlat gondolata, hiszen Isten Lelke naponként gyűjti, tanítja, táplálja az ő népét, és megtartja az egy igaz hitben. Magáról a konfirmációról, az egyszerű, ünnepi alkalomról elmondható, hogy a nagy külső változások, átalakulások sodrásában itt is történtek jelentős elmozdulások.

Nem kétséges, hogy vannak olyan heterogén összetételű nagyvárosi gyülekezetek, ahol a konfirmáció ünnepe szinte észrevétlenül simul bele az „ünneptelen vasárnapok” megszokott rutinjába. Ezzel szemben azonban Kárpát-medence legtöbb magyar protestáns gyülekezetében, különösen Erdélyben és a Bánságban, ez az egyik legjelentősebb közösségi ünnep. A barcasági csángóknál ezen az ünnepen a templomlátogatási arány gyakran meghaladja a húsvétit vagy a karácsonyit.

Az egész felkészülési folyamat intenzitása, az a különleges hangulat, amely áthatja a gyülekezeteket, az előkészületek felfokozottsága, a vizsga izgalma, az ünnepi liturgia, a szokások gazdagsága –

templomdszítés, bevonulás, ülésrend, ajándékozások, a családi ünneplés – mind-mind beszédes bizonyosságai annak, hogy a konfirmáció több mint ceremónia, közösségi történelmi-szociológiai képződmény vagy hagyományápolás. A konfirmáció legelső sorban mint közösségi ünnep egy máig élő, nagy belső intenzitással és lelkesedéssel megélt, áldott alkalma gyülekezeteinknek, a hit szép megnyilatkozása; sokaknak életre szóló élmény.

Azt mondanám, legyen inkább bátorságunk „álmodni merészet és nagyot” – ahogy Szilas Attila fogalmazott – és megszüntetés helyett újra felfedezni, feléleszteni, tartalommal megtölteni az egyszerű konfirmáció szép, ünnepi alkalmát, így integrálni abba a bizonyos, óhajtott és igényelt, életen át tartó folyamatba.

Azt szeretném érzékeltetni, hogy nem minden eleve korszerűtlen, idejétmúlt, kidobandó kacsát, amit nem mi találtunk ki, ami a múltból származik. Arra kell nagyon vigyáznunk, hogy minden újítási és megújulási jó szándék mellett a fürdővizet együtt nehogy kiöntsük a gyereket is.

Az igazi célt nem az egyszerű konfirmáció megszüntetésével érjük el. Nem az ünnepség hiánya vagy megléte a lényeg. Az azonban nem kétséges, hogy a gyülekezeti élet akkor lesz üres, örömtelen, zsgorodó, ha elszakad a mindennapi élet valóságától, akkor fog minden érdektelenségbe, passzivitásba fulladni, ha hiányzik a tartalom, a lényeg, a megérintő közvetlenség.

Az ünnep tényleg ne legyen az ügy „elintézése”, ne legyen „ünneplés befel-

Adorjáni Dezső Zoltán püspök Erdélyi Egyházkerület

Ünnepi megemlékezés az ónodi országgyűlésről

Éppen háromszáz éve, 1707 júniusában mondta ki az ónodi országgyűlés a Habsburg-ház trónfosztását. Az ónodi református templomban megrendezett ökumenikus istentisztelet és ünnepi megemlékezés keretében szószéki igehirdetésében Csomós József református

én köszölem kezdetű ének (379), amelyet a hagyomány „Rákóczi Ferenc bús énekének” tart. Fabiny Tamás idézte a fejedelem egy imádságát is, amely szerint Krisztus tanítványai önmagukban nádszálak lennének, de a szeretet által oszlopokká erősödnek.

Lelkészkörben a mai Országgyűlés elnöke, Szili Katalin

püspök a 133. zsoltár alapján az összefogás és az egyetértés szükségességéről szólt. Fabiny Tamás, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke igei köszöntőjében az 127. zsoltárra hivatkozott: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.” Ennek nyomán utalt arra, hogy a Rákóczi-szabadságharc híres jelmondata („...pro patria et libertate” – a hazáért és a szabadságért) elől nem szabad elhagyni a „Cum Deo”, vagyis az Istennel előtagot.

Rákóczi fejedelem úgy volt képes a nemzet sorskérdéseit magára vállalni, hogy személyes hitéből merített újra és újra erőt. Bizonyossága ennek Vallomás című műve, valamint az Evangélikus énekeskönyvben is megtalálható Győzhetetlen

A szépszájú emlékező gyülekezetet megáldotta Keresztes Szilárd görög katolikus megyés püspök és Mándi Zoltán római katolikus érseki helynök is.

Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke ünnepi beszédében utalt a közmegegyezésben rejlő erőre. II. Rákóczi Ferenc példaadása ma is érvényes: „A magam személye elé helyezem a közügyet.”

A megemlékezés keretében osztották ki a Mit üzen Rákóczi a XXI. század emberének címmel meghirdetett szónokverseny díjait. Ezen harmadik helyezést ért el Lehoczki Adrienn, a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanulója.

Mercurius Veridicus

Az 1707. évi ónodi országgyűlés évfordulójának jegyében ez év tavaszán kérte fel a Református Pedagógiai Intézetet egy szónokverseny meghirdetésére, illetve megszervezésére Ónod Község Önkormányzati Képviselő-testülete és polgármestere. A felhívás a magyarországi és a határokon túli magyar egyházi iskolák 10–11. évfolyamos tanulóinak szólt.

A diákok kötelező és választható feladattal készülhettek a kétfoldos megmérettetésre. A kötelező feladat a Rákóczi intelmei az ezredforduló magyarjaihoz címet kapta, azt viszont a versenyzők dönthették el, hogy „Rákóczi megnyitja az ónodi országgyűlést”, avagy „Ünnepi beszédben ismerteti a magyar nemzettel és néppel az országgyűlés határozatait” címmel írják meg beszédeiket.

A harminc jelentkező számára az elődöntőket – Miskolcon és Budapesten – május 19-én tartották meg, az erdélyi elődöntő május 25-én zajlott le Kolozsváron. A miskolci elődöntőről három, a

Lehoczki Adrienn, a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanulója átveszi a harmadik helyezéért járó díjat

budapestiről hét, a kolozsváriról két tanuló jutott a Mercurius Veridicus elnevezésű szónokverseny június 2-án Ónodon megrendezett országos döntőjébe.

■ GERGELY JUDIT

Rákóczi intelmei az ezredforduló magyarjaihoz

Tisztolt jelenlévők!

Én Fejedelm Fölső Vadászi Rákóczi Ferencz Nemös Vármögények Eörökös Fő Ispánnya, azér(t) vó(l)nlák itt, hogy szándékaimat, intölmimeimet megosszhassam édös hazám népivel.

Vannak dó(l)gok, amik az idők végözeti-ig megmaradnak, nem múlnak el. Ahogyan a 18. században, ugyanúgy a 21. században(n) is völnök el a gond. A hazugság, kö-zöny és hallgatás még mindig létözik.

Míg az arisztokrácia vígan szórakozik, hazánk alsóbb rétege sanyarú sorsán nem tud változtatni! De hiszöm azt, hogy összetartással, szeretettel és kellő tudással egy jobb hazát tudunk létrehozni. Magyarország viharos történelmének századaiban szabadságharcok sorát vívta mög.

Miért? Mert küzdöttek az embörök édös országükér(t) és saját szabadságükért.

Meggyözdösöm, hogy ez most is így van! De valami nincs rendben. Az idő múlásával

rá köllött döbennem, hogy szeretőtt hazám népe mily könnyen beszél bármely témáról, míg Isten igéjét csak ritkán meri hirdetni.

Tisztolt jelenlévők!

Biztos vagyok abba(n), hogy jó, böcsületös és hittel teli életöt tudunk élni, tisztölni tudjuk önmagunkat és mindönkit. Képesök vagyunk felelösségöt vállalni a tetteinkér(t), és kéröm magukat, örizzük mög e rohanó vilá-gba(n) hagyományainkat és nyelvjárásunkat! Mert hát valljuk be, számos esetben az ifjúság szavajárásának köszönhetően rá sem ismerünk édös anyanyelvünkre.

Magyarországot nem tartom okvetlenül szöbbnök más országútl, mégis a magyar nyelvet tekintöm legnagyobb fö(l)di kincsömnek, s mindön porcikámmal tiltakozok mögrontása, csüffá tövése, elárulása és kisömmizése ellen. Örizzük mög mindön eljö-vendö nemzedék számára hazánk kincsi!

LEHOCZKI ADRIENN

Negyedik alkalommal rendezik meg a református zenei fesztivált

► Idén is tartalmas programmal várja látogatóit a református zenei fesztivál, amely június 15. és 17. között a protestáns kultúrkinccs klasszikus és kortárs értékeit kívánja reflektorfénybe állítani. A főváros különböző helyszínein, de főként a Bakáts téren és a Ráday utcában zajló programokon való részvétel – a Művészetek Palotájában tartandó nagyszabású vasárnap esti gálahangverseny kivételével – ingyenes.

A fesztivált első ízben 2004-ben rendezték meg a Periferic Records hanglemezkiaadó és a Stereo Kft. koncert- és fesztiválszervező cég igazgatójának, Böszörményi Gergelynek a kezdeményezésére, a Magyarországi Református Egyház, valamint a Ferencvárosi Önkormányzat anyagi és erkölcsi támogatásával.

Az idei program különlegességének

ígérkezik a pénteki fáklýásmenet – zsol-tárénekléssel. A résztvevők fél tíz tájban indulnak a Ráday utcából, mécsessel vagy fáklýával a kézben, és a Kálvin téri református templomhoz „zarándokolnak”, hogy maguk is részt vegyenek az ott este tíz órakor kezdődő zenés áhítaton. A Bakáts téren mindhárom nap délutánján-estéjén a népzene, a világzene, a

kortárs zene és a szimfonikus rock vilá-gának képviselői (Túlpart, Szkitia, Invocatio Musicalis, Makám, Fugato Orchestra, Zurgó, After Crying, Vedres Csaba és a Kairosz kvartett, Vujicsics és Flótás) adnak koncertet.

A Psalterium Ungaricum – azaz Szentci Molnár Albert zsolnárfordítás-kötete – megjelenésének négyszázadik évfordulója alkalmából énekes estet rendeznek gyülekezeti énekkarok, valamint a közös éneklés kedvelői részére a Lónyay Utcai Református Gimnáziumban pénteken 16 és 19 óra között; 20 órától pedig a genfi

A vasárnap esti gálahangversenyen Fassang László orgonaművész is közreműködik

zsolnárok korabeli feldolgozásait bemutató ünnepi hangversennyel várják az érdeklődőket. Ugyancsak itt tartják másnap délután a református kántorok és egyházzeneészek országos találkozóját is.

Aki a zenehallgatás mellett vagy után egy jóízű, tartalmas beszélgetésre (is) vágyik, látogasson el a Ráday utca 49. szám alatt található Erlin Galériába, ahol 15-én Szigethy Gábor irodalomtörténésszel, 16-án dr. Trócsányi László alkotmánybíróval, 17-én, vasárnap pedig Tökécski László történésszel beszélgethet a 2007. a közösségépítés és a közösségek éve témámmal meghirdetett kerekasztal-beszélgetéseken; mindhárom disputa délután fél 6-kor kezdődik.

■ GAZSU

Klasszikus, jazz- és világzenei programmagazin ingyenes/free

REFORMÁTUS ZENEI FESZTIVÁL

IV. REFORMÁTUS ZENEI FESZTIVÁL 2007. JÚNIUS 15–16–17.

DÉLUTÁN – ESTE INGYENES KONCERTEK, VÁSÁR, BORKÖSTÖLŐ (BAKÁTS TÉR – RÁDAY U.)

A fesztivál védnökei:
Dr. Bölskei Gusztáv püspök, Dr. Szabó István püspök, Dr. Gegesy Ferenc polgármester

Nagy Lajos király „hazatérése”

2005 őszén már hírt adtunk róla, hogy egyházunk segítségével megtörtént a diósgyőri parókia teljes külső és belső felújítása. Tavaly ősszel pedig, folytatva a megkezdett munkát, a templomnak és toronysüvegének a teljes rekonstrukció-

zete nem volt. Természetesen a presbitérium és a gyülekezet együtt örült a már elvégzett munkának, de mindenkinek a „szemét szúrta” a lassan romosodó, patinás épület az egyre zöldülő templomkert jobb szélén.

tette előnyben. De vajon ki venne bérbe és újítana fel egy templomkertben álló, annak szerves részét képező épületet?

A kérdést sokszor feltevette a presbitérium, a gyülekezet, míg nem a válasz is megérkezett az aggasztó talányra. A gyülekezetet megkereste dr. Gyárfás Ágnes, a Miskolci Bölcsész Egyesület Nagy Lajos Király Magánegyetemének elnöke. Ajánlatában kifejtette, hogy a magán-egyetem felújítaná az épületet, idehozná az oktatást, a nagyelődöt pedig minden hétvégére térítésmentesen átadná gyülekezeti használatra. Így kötött szerződést a két fél tízéves időtartamra.

Ami a felújítási munkákat illeti, kezdődik tehát a harmadik félév, s gondolatban Nagy Lajos király is hazatalál a vár tövében álló épületbe.

A közös „élet” első ünnepi aktusa június 8-án zajlott a templomban. Molnár József lelkész igehirdetését követően díszdoktoravátásra került sor. PhD Várdy Béla történészprofesszort és feleségét, dr. Várdy Huszár Ágnes irodalomtörténészprofesszort, regényírórt dr. Jeszenszky Géza professzort, volt külügyminiszter méltata, Rózsás János íróról pedig dr. Stark Tamás történész mondott laudációt.

■ – ÁR –

Balról jobbra: Várdy Béla, Várdy Huszár Ágnes, Jeszenszky Géza és Rózsás Sándor

ja is valóra vált. Az ünnepi istentiszteleten elhangzott, hogy jó lenne a felújítást a harmadik épülettel – a volt iskolaépülettel – befejezni. Erre azonban a kicsi gyülekezetnek semmilyen anyagi fede-

Az időközben felálló új presbitérium elsőrendű feladatának tekintette az épület hasznosítását. Bár az eladás is a lehetséges alternatívák egyike volt, Fellegvári Zoltán felügyelő is a bérbeadást részesi-

HIRDETÉS

A Csillaghegy-Békásmegyéri Evangélikus Egyházközség szeretettel hívja az érdeklődőket a békásmegyéri templomba (1038 Budapest, Mező u. 12.; tel.: 1/368-6118) június 17-ére, vasárnapra, az összegyülekezés napjára.

Délután 10 órakor az istentiszteleten Bence Imre hirdeti az ígét. Délben közös ebédre várjuk vendégeinket.

Délután 14 órakor: Múzsák a templomkertben – kötetlen beszélgetés a gyülekezet művész tagjaival. 16 órakor a vécsernyén Bence Gábor prédikál, közreműködik a protestáns kántorátus.

Az alkalomra a belépés ingyenes, de önkéntes adományokat jó szível fogadunk.

Templomi koncert

A Deák téri orgonazenés áhítatok sorozatában legközelebb, június 24-én 18 órai kezdettel Pál Diana orgonánál. Műsorán Dietrich Buxtehude, Nicolaus Bruhns, Franz Tunder, Johann Sebastian Bach és Joseph Rheinberger művei szerepelnek.

Beszédes zene – zenés beszéd

► **Rendhagyó jótékonyági alkalomra került sor a Deák téri templomban június 2-án, szombat este. A zenés istentisztelet egyes elemeit – a bibliai olvasmányokat és az igehirdetést – orgonaimprovizáció gazdagította, illusztrálta.**

Hogy milyen célból fogtak össze a jótékonyági istentisztelet szervezői? Nos, a főtí kántorképzőben 1992 óta áll egy orgona, amely *Dietrich Tiggemann* Magyarországon is szolgáló német evangélikus lelkész gyűjtése nyomán épülhetett fel, kitűnő orgonaeépítő munkájával, jó anyagokból. A Mandák Otthonban ma ezen az ügyvezetett „sarokszobai” orgonán kívül még három kisebb-nagyobb sípos orgona áll az oktatás rendelkezésére. Hatalmas kincs ez olyan környezetben, ahol például főiskolai egyházze-

nei képzés folyik úgy, hogy a hallgatók diplomájukig csak elektronikus orgonán játszhatnak.

Akikben tudatosodik az érték, megpróbálnak valamit tenni a megőrzéséért. Így történt ez most is. *Fassang László* orgonaművész, aki rendszeresen gyakorol ezen a hangszeren, és *Németh Csaba* orgonaművész, aki régóta tanít a kántorképzőben, úgy ítélték meg, hogy szükség volna az orgona teljes felújítására. De egy ilyen nagyszámú munka kifizetése – még ha az orgonaeépítő igen kedvezményes árat szabott is meg – megterhelte volna a kántorképző amúgy is szűkös költségvetését. Ezért úgy döntöttek, hogy összehívják a Deák téri a Fótért felelősséget érző embereket, egyrészt a közösség megéléséért, másrészt az anyagi segítségért. Az istentisztelet formáját és arányait *Hafenschér Károly* lelkésszel együtt alakították ki.

Az istentisztelet keretét *Bach Esz-dúr prelúdium és fugája* adta, *Németh Csaba*

előadásában. Az istentisztelet elemeit – mint például a *Kyrie* vagy a *Gloria* – és az olvasmányokat *Fassang László* improvizációja követte. Ugyanígy történt *Hafenschér Károly* igehirdetése után, illetve akkor, mikor *Bence Gábor*, a kántorképző igazgatója mondta el képekkel illusztrálva az intézet és az orgona történetét.

Mindezeket átélve a résztvevők megérezhették, milyen az, ha egy istentiszteletben rend és arányosság van, minden addig tart, ameddig kell, és nem tovább, minden rész kölcsönhatásba kerül a másikkal, ezáltal létrejön az egység és a békeség. *Fassang László* rövid zenei gondolatai mélységbe és magasságba vittek, meghatottak vagy megnevettettek (például egy összhangpéldákat idéző, sok hangnemet bejáró muzsikával); olyan báj, szerénység és szakmai tudás mutatkozott meg itt, amiért csak hálásak lehetünk annak, aki a kántorképzőt is létezni engedi.

■ ECSEDI SZUSZA

Thália evangéliumi temploma

Interjú Udvaros Bélával, az Evangélium Színház vezetőjével

► **„Bétölteni reménységgel a világot, amely minden percében a kezdet és a vég” – a legnemesebb és legégyenesebb színházművészet, az evangéliumhirdetés missziói szolgálata és Tamási Áron Hegyi patak című művének e sora mint ars poetica: talán így lehetne röviden jellemezni a tizenhét évvel ezelőtt alakult Evangélium Színházat.**

Megalapítója, róla szívvel-lélekkel gondoskodó gazdája *Udvaros Béla* rendező, a színház művészeti vezetője, aki 1990-ben *Szentágotthai Jánossal* és *ifjabb Bartók Bélával* együtt megálmodta, majd létrehozta – protestáns egyházak anyagi támogatásával – a maga nemében páratlan teátrumot. Eddigi huszonhat bemutatóján megszámlálhatatlan hazai és határon túli nézőt gyönyörködtetett Thália templomban.

A színháznak otthont adó Duna Palotában a néző egy csapásra családtag lesz: *Udvaros Béla* házigazdaként bánik vendégeivel. E sorok írója is valjára: aki egyszer megtapasztalja e színház atmoszféráját, garantáltan visszatérő nézővé válik. S akkor a darabokról, a színészekről még nem is beszélünk...

– Ez a színház mentes a kompromisszumoktól. Igazi szerelem! – mondja *Udvaros Béla*. – Mit értek ezen? A művész a maga érzelmei, gondolatai, nem pe-

dig előírt kötelezettségek formájában lehet a részese. Szabadon választva, kedvől, szívesen csinálom, mert így tudom és akarom kifejezni magam, s nem kötnék előírt formák.

Törekvésem tizenhét éve ugyanaz: olyan újat adni a közönségnek lelkiekben, szellemi tartalmakban, erkölcsi gondolatokban, hogyha valaki kijön a színházból, több legyen, mint amikor bejött. Az igazi templomban is ez történik: a hívek többé válnak. A szórakoztató színház kikapcsolja az embereket – mi „bekapcsoljuk”. Érdemes elgondolkodni...

Hiszem, hogy a fennállásunk óta bemutatott huszonhat előadás során így volt, s ezek szerint vezetem a színházat tizenhét éve. *Evangélikusként büszkeséggel tölt el, hogy a reformátusokat és az unitáriusokat is be tudtam vonni, s igazi ökumenikus színházzá váltunk*. Sikerként Thália templomát létrehoznom Budapest legszebb színháztermében – olyan kiváló művészekkel, mint például *Bitskey Tibor*, *O. Szabó István* vagy *Bánffy György*.

– *Lánya*, *Udvaros Dorottya* színművésznő látható lesz-e az *Evangélium Színház* színpadán?

– *Dorottya* ma a Nemzeti Színház vezető színésznője, az egyik legfoglalkoztatottabb művész színpadon, filmekben, tévében egyaránt... De a premiereken mindig ott van! Bízunk abban, hogy a közeljövőben ez is megtörténik.

– *Milyen szempontok szerint választ darabot, szerzőt? Fontos, hogy köthető legyen a má-*

hoz, aktualitást keres – esetleg kevésbé ismert vagy inkább vallásos tárgyú műveket?

– Nem, egyik sem. Nem is a színészeknek keresek darabot. Egy ihletett állapotra várok. Talán szabad így fogalmaznom: a művészember ihlet nélkül nem tud létezni, az ihlet az élet nagy adománya, az isteni kegyelem ajándéka. Hogyan találom darabot? Az ihlet pillanataiban. *Kosztolányi* idézem: „Sár és virág, kavargó semmiség, / de hirtelen, mint villám, hogyha lobban – / két sor között – kinyílnék nekünk az ég.” S nálunk az eget nyitotta ki *Tamási Áron*, *Németh László*, *Márai Sándor*, *Illyés Gyula*, *Herczeg Ferenc*, *Hubay Miklós*, *Nyírő József*, *Sík Sándor*, *Heltei Jenő*, *Szabó Magda*... Műveik nem „vallásos darabok”, de bibliai értelemben vett igehirdetés van bennük!

– *A napokban, az évad végével Erdélybe indul az Evangélium Színház.*

– Ajándékba adjuk ezt az utat, a huszonhat tagú társulattal június második felében indulunk. Többször jártunk már Erdélyben: Brassóban, Kolozsváron, Nagyváradon, Marosvásárhelyen; az Apáczai Csere-darabot elvittük Apácára. Nem túlzok: állva ünnepelték a Keresztelő Jánosról szóló *Prófétát*.

Idén Szabó Magda Szent Bertalan nappala című darabjával megyünk, hiszen ott még soha nem játszották. Döntöttem: elviszem Erdélybe. Kéréssel fordultunk a kulturális minisztériumhoz, a Nemzeti Kulturális Alaphoz – elutasítottak. A majd hárommillió forint végül mégis – mondhatjuk, csoda folytán – lassan összegyűlt. Rendkívüli készséggel sietett a segítségünkre a Színházi Dolgozók Szakszervezete, amely az elmúlt évek során rendszeres mecénásunk volt.

A turné első állomásai – *Temesvár*, *Marosvásárhely*, *Székelyudvarhely* – után, átkelve a Kárpátokon, a moldvai csángó magyaroknál folytatjuk: *Bákón*, ahol soha még magyar színház nem játszott! Azután pedig *Kolozsvár*, *Nagyvárad* lesz a végállomás.

– *Hogyan összegeznéd ezt a szépségesen nehéz tizenhét évet?*

– Az *Evangélium Színház* hűségesen teljesítette az induláskor tett ígéretét. Olyan 20. századi magyar, keresztény, nemzeti drámákat játszunk, amelyek a magyar irodalom krémjét teszik ki, s melyeket az utóbbi évtizedekben a szekularizálódott színházi világ – amely elfordult a nemes eszméktől – mellőzött. Mi pótoljuk ezt a mellőzést: egy „nemzeti színház” programját játszottuk. Nevünk *Evangélium Színház*; az „evangélium” görög szó, jelentése: örömhír. Ez kifejezi tehát az *Evangélium Színház* legfőbb célját: visszaadni a görögök által létrehozott teátrum eredeti, nemes hivatását. Thália templomban ígét hirdetek a papok: Thália papjai. Örök szellemi-lelki tartalmakat, amelyek megerősítik az emberek életbe vetett hitét. Mi olyan örömhír hirdetünk, amely által a néző megtisztul, és emelkedett lélekkel távozik.

■ KŐHÁTI DÓRA

Költőnő született

Jucának kissé megkésett születésnap ajándéként – szeretettel Gazdától

Mások így írnak rólad: „*Kiss Judit Ágnes* 1973-ban született Budapesten. Az ELTE-n magyar, a Színművészeti Egyetemen drámatanári, a pécsi főiskolán oboa szakot végzett; középiskolában tanít, és a *Keleti Átjáró* nevű együttesben zenél.” Az ismeretést immáron kiegészíthetjük azzal, hogy személyedben új poéta is született. 2004 óta jelennek meg verseid, 2006-ban adták ki első kötetedet *Irgalmasvérnő* címmel; az olvasók reménység szerint a másodikat is hamarosan kézbe vehetik.

Valahol a világhálón egyszer ezt írtad magadról: „Nem vagyok költő, csak szeretek verset írni, és ha még fizetnek is érte, az legyen ajándék. Nem vagyok zenész, csak szeretek énekelni, szeretem a hangszeremet, és szeretem a közönséget.”

Amikor rád gondolok, egy tizenéves, szemüveges, farmeres lány jelenik meg lelki szemeim előtt, Juca, a gimnáziumi osztálytársam. Akivel beszélgettünk, barátkoztunk, de aztán kicsit el is távolodtunk egymástól. Nem csoda, hiszen te már akkor három ember helyett éltél: ismerted fél Budapestet, gitároztlát,

verset írtál, lovagoltál, később megnyerted az országos középiskolai tanulmányi versenyt magyarból, így felvételi nélkül bejutottál az egyetemre.

De volt egy másik arcod is, és én azok közé a szerencsések közé tartozom, akik megismerhették. Tizenhét éves korod körül kissé „lecsendesedtél”. Te meg én ekkor kerültünk közelebb egymáshoz. Hogyan és miért? Erről később azt mesélted, hogy a megtérésed után nagyon egyedül érezted magad az osztályban. Megváltozott benned és körülötted valami, miután kerestél Istent, és rátaláltál. Sokat imádkoztál azért, hogy küldessék melléd valakit. Így tettél azon a reggelen is a Ferenciek terein, a templomban. Fohászokdtál, és akkor én beléptem az ajtón.

Azonnal észrevetted. Örömmel és csodálkozással néztem rád: „Te itt?” Egy klasszikus moziból, a *Casablancából* vett mondattal élve ez volt „a” pillanat, egy csodás barátság kezdete. Pontosabban szólva inkább folytatása. És – legalábbis számomra – egy fontos szempontból a kiteljesedése is. Mert miután kiléptünk a templomból, a gimigy beszélgettünk. És aztán egyre komolyabban, egyre többször tettedek nekem bizonyosságot az élő Krisztusról – te és a nővéred is. Hála nektek, én is befogadtam Jézust a szívembe és az életembe – és elkezdtem követni őt. Töred kaptam a második Bibliámat (az elsőt lelkészemtől a konfirmációmra), gyakran énekelünk és imádkozunk együtt.

Sok idő telt el azóta. Kisebbségi rendezésséggel újra meg újra viszontlátlak. Még most is „nagyon élsz”, mint mindig: tanítasz, zenélsz, darabot írsz, rendezel, fellépsz, táncolsz. Költeményeket versz papírra, és nemrég indultál egy írói pályázaton is. Ki tudja, azóta talán már meg is nyerted...?

Jó tudni és csendben nyomon követni, mi történik veled. Nem akarok szem elől téveszteni. Téged, akit a kívülrőlők – verseid tükrében – nemcsak sokoldalú, tehetséges, de egyúttal zúró magánéletű művésznek is látnak. Hiszen számomra te nemcsak ez vagy, hanem az egyik legjobb barátom, testvérem az Úrban, aki egykor a megfeszített Krisztusról beszélt nekem, és „hazavezetett” engem.

■ GAZDAG SZUSZANNA

Kódexkiállítás

Fél évezreddel ezelőtti könyvekből nyílt kiállítás májusban az ELTE Egyetemi Könyvtárában: a bemutatott legrégebbi darab *Mátyás király nyomdászának, Hess Andrásnak* az 1473-ban Budán megjelent latin nyelvű krónikája, a legkritikább kötet pedig egy *Szent Jeromos-életrajz*, amelyből a szakemberek szerint csak egyetlen példány maradt fenn.

Farkas Gábor Farkas, a könyvtár osztályvezetője a Magyar Távirati Irodának elmondta: nemcsak a nagyközönség, hanem a szakma is a *Könyvtárak rongya – Gondolatok régi könyvekről és olvasóikról* című kiállításon láthatja először *Báthory István*, *Bethlen Gábor* és *I. Rákóczi Ferenc* erdélyi fejedelem könyveit csakúgy, mint a *Beszédes*

Kálmán egyedülálló hagyatékából válogatott miniatűr festményeket és rajzokat.

A festőművész a 19. század végén járta a Közel-Keletet, rajzain megörökítette többek között azokat a rodostói házakat, amelyekben a Rákóczi-szabadságharc után hazájukból elmenekült kurucok éltek – mondta a szakember, a kiállítás egyik szervezője.

Regénybe illő története van a 1553-ban kivégzett *Miguel Serveto* (Szerévi Mihály) spanyol szabadgondolkodó könyveinek, mivel többségük írójukkal együtt elhamvadt a genfi máglyán.

A kiállítás június 23-ig tekinthető meg, munkanapokon 10 és 18 óra között.

► MTI

Lezajlott a szókinccsvadászat

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Titkársága 2006. április 4-én önkéntes szógyűjtő pályázatot hirdetett nem hivatásos nyelvészek számára *Egyházi szakszókincs a modern katolikus írásbeliségben* címmel. A pályázat kiterjedt az egész magyar nyelvterületre, s olyan önálló kutatáson alapuló munkák készítésére irányult, amelyek eddig nyomtatásban még nem jelentek meg. A gyűjtés célja elsősorban a modern (közelmúltbeli és mai) egyházi nyelvhasználat minél teljesebb körű felmérése volt, ezért csak az 1960 és 2005 között megjelent egyházi sajtótermékekre, az utóbbi időben az interneten olvasható on-line anyagokra, valamint a világi sajtó egyházi nyelvhasználatára terjedt ki.

A háromtagú szakmai bírálóbizottság (*Cs. Nagy Lajos*, *Kardos Tamás* és *Rihmer Zoltán*) döntése alapján az I. díjat *Nagy Enikő*, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának (PPKE BTK) másodéves hallgatója nyerte el középiskolai hittankönyvekből gyűjtött szószeredével. A II. díjat a katolikus teológiai felsőoktatás *Őszösvetséggel* foglalkozó tankönyvét gyűjtőkörül választó *Hasap Klára* kapta, aki a PPKE BTK harmadéves hallgatója. *Bálint Sándor Ünnepi kalendárium I–III.* című művéből készítette pályamunkáját *Fodorné Hámosi Ágnes* tiszafüredi könyvtáros, ő kapta a III. díjat. A beérkezett pályaművek egyházi szakszótár alapjait képezik majd, és elektronikus könyvtárban is hozzáférhetőek lesznek.

► Forrás: MKPK Sajtóiroda

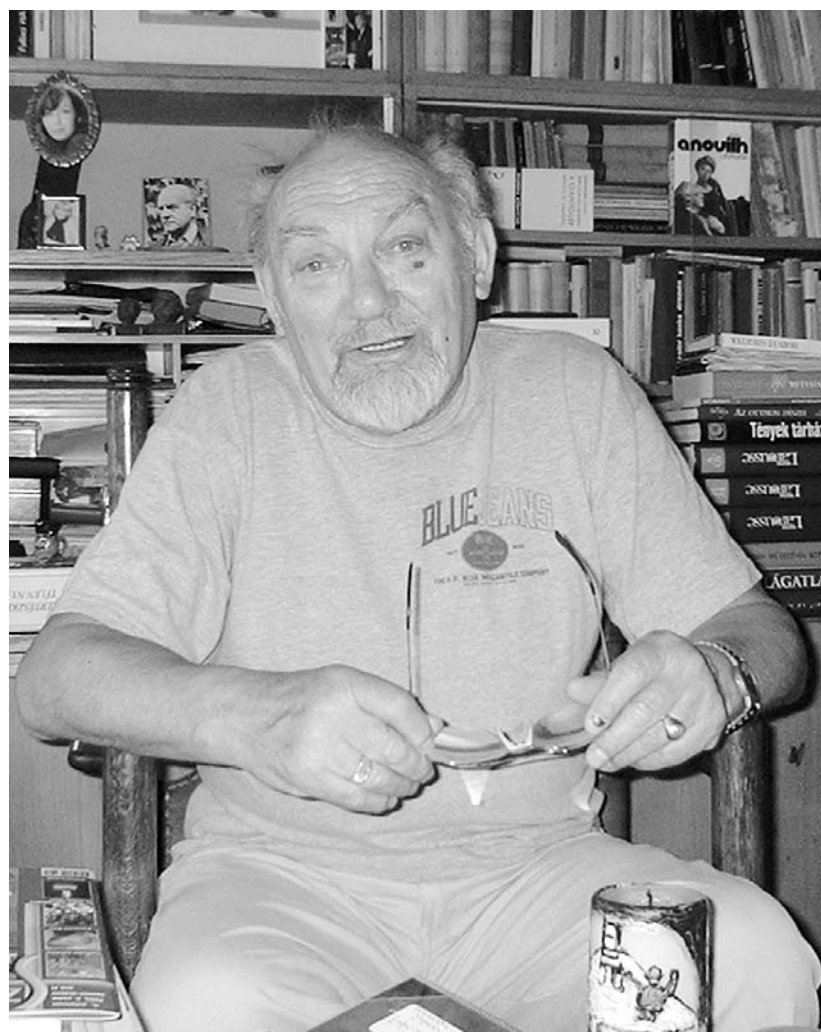
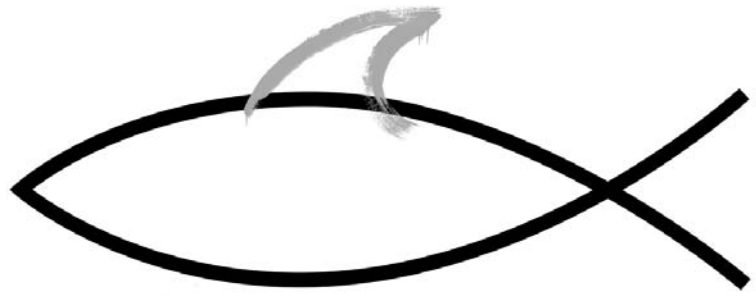

FOTO: NÉMETH ANDREA

Kirchentag

FOTO: NAGY BENCE

Délelőttönként párhuzamosan mintegy harminc helyszínen tartottak bibliatanulmányokat nemcsak teológusok, hanem laikusok – így például költők, írók, tanárok, színészek – is. Csütörtökön Máté evangéliumának, pénteken Jeremiás próféta könyvének, szombaton pedig az Apostolok cselekedeteinek egy-egy szakaszát vették górcső alá. Képpünkön Jörg Zink neves német teológus.

FOTO: NAGY BENCE

Közvetlenül a G8-ak heiligendamm-i csúcstalálkozója után, június 9-én, szombaton Angela Merkel, Németország kancellárja látogatott el a kölni vásárközpontba, ahol a Nobel-békedíjas Muhammad Junusz közgazdással, valamint dr. H. Mvume Dandalával, az egyházak összafrikai konferenciájának főtítkárával az igazságosabb világgazdaság lehetőségeiről beszélgetett. (A kép bal szélén a moderátor: Wolf von Lojewski.)

Légy résen!

Nem lehetett nem észrevenni őket. Mindenhol ott voltak. Egyenruhájuk, kirchentagos nyakkendőjük már messziről üzent: „Ich helfe”, azaz „segítek”.

Mintegy négyezer-ötszáz önkéntes segítő dolgozott a Kirchentagon Németország minden részéről. Nagy részük cserkész. Toborozni nem volt nehéz – az elmúlt években önkéntesként dolgo-

Sokan rollerrel, illetve görkorcsolyával tették könnyebbé a termék közötti közlekedést, mely napi több kilométer megtételével járt.

Rájuk volt bízva a találkozó gyakorlati lebonyolításának az oroszlánrsze. Ők irányították a tömegeket, ha kellett, élő kordont alkottak, ebédjegyet szedtek, információk anyagokat osztottak.

FOTO: NAGY BENCE

zókat értesítették, hogy újra itt a lehetőség szolgálni, illetve a gyülekezeteken keresztül új segítőket csatlakozását is várták a szervezők. Az önkéntesek pár nappal a rendezvény kezdete előtt érkeztek; mindvégig ingyen kaptak szállást és ellátást. Ótórás műszakokban váltották egymást a legkülönbözőbb posztokon.

Rendíthetetlenül álltak a fiatalok a rendezvények helyszínein, és akár a kétszázhuszonötödik alkalommal is elmagyarazták az érdeklődőknek, hogy például merre található a kristályterem...

Az Angela Merkel részvételével zajlott pódiumbeszélgetés alatt ők felügyelték a rendet az állami biztonsági emberek irányításával.

A magyar delegáció abban a csarnokban étkezett, ahol a cserkészek. Így többször is tanúi lehettünk, amint az asztal körül egymás kezét fogva hátat adtak az ételért.

A szervezők a záró istentiszteleten külön is megköszönték a segítségüket. Nélkülük nem lett volna Kirchentag.

■ BODA ZSUZSA – FRENYÓ ANNA

Evangélikus egyházi napok Kölnben

Interjú dr. Reinhard Höppnerrel, az idei Kirchentag elnökével

► **Ami nálunk nehezen elképzelhető, az Németországban természetes: a korábbi szociáldemokrata képviselő, két cikluson át Szász-Anhalt tartomány miniszterelnöke, dr. Reinhard Höppner volt a 2007. évi német evangélikus egyházi napok elnöke. Mégis megfér egymás mellett tehát a politika és az egyház? Az alábbi interjúban az Evangélikus Élet olvasóinak nyilatkozik a baloldali politikus, egykori zsinati elnök a Kirchentag sokszínűségéről, témáiról, felépítéséről.**

– Höppner úr, hogyan éli meg az evangélikus egyházi napok forgatagát?

– Ez egy vidám ünnep, azt meg kell hagyni. A szép idő és a jókedv is hozzá tartozik az evangélikus egyházi napokhoz. Ami a programokat illeti, rengeteg van belőlük; a sokszínűség fontos számunkra. Mégis azt gondolom, hogy van ennek az ötnapos programsorozatnak egy vezérfonala: ezt egyrészt a spiritualitás, a hit, másrészt a világegyetértelenség alkotja. Ez az érem két oldala. De ide tartoznak a bibliatanulmányozások és a vitasorozatok is, többek közt Afrika jövőjét vagy a közel-keleti konfliktusokat állítva a középpontba.

– Hogyan készítik elő ezt az öt napot?

– Minden előadás-sorozatnak van egy projektvezetője, aki saját csapatával együtt dolgozva alakítja ki, készíti elő és szervezi meg az egyes programpontokat. Ezért ők a felelősök. De persze van rengeteg olyan alkalom is, amelyek a Kirchentag „oldalvizén” kerülnek az „áramlatba”: koncertek, kiállítások, a lehetőségek vására és így tovább. Azért működik az egész rendezvény, mert körülbelül harmincezer segítő áll rendelkezésre: kórusok, négyezer-ötszáz fű-

vós, rengeteg cserkész. Ők nagyjából az egyharmadát teszik ki az összes résztvevőnek.

FOTO: NAGY BENCE

– A rendezvény előkészítésében nemzetközi stáb is részt vesz. Milyen elv alapján osztják el egymás közt a feladatokat?

– A nemzetközi bizottság tagjai főleg a szomszédos országok képviselői közül kerülnek ki, ők az összekötők a saját országuk és a Kirchentag szervezői között. Büszkén mondhatom: az idén először fordult elő, hogy több mint ötezer külföldi vendég vett részt a kölni ünnepen. A korábbi találkozókkal összehasonlítva eddig az idén voltak jelen a legnagyobb számban külföldiek. Ez is mutatja, hogy Európa lassan „összeér”, és a résztvevők képezik a hidat.

– Egyfajta összekötő lehet az elnök is. Mi pontosan a feladata?

– Természetesen az elnök a fő felelős,

de a reprezentáció, a nyitó- és záróesemények megtartása, a találkozó képviselése is a feladatai közé tartozik.

– Csütörtök este Desmond Tutu dél-afrikai püspök és Wolfgang Huber püspök, az EKD tanácsának elnöke mellett Ön is kifejtette álláspontját a Múltóság hatalma: gondoljuk újra a globalizációt című vitafórumon. Összefoglalná az elmondottakat?

– Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy a globalizáció nem sorszerű, hanem a saját döntésünkön múlik. A kérdés az, hogy milyen kritériumok alapján alakítjuk a globalizációt. Mi a célunk? Üzenetként azt fogalmaznám meg, hogy ha azt látjuk, hogy az emberi méltóságot lábbal tiporják, akkor rossz úton haladunk. Ellenben ahol az emberi méltóság fontos, ott jó irányt vett a gondolkodás. Különös, de valóban így van: a látszólag gyengék óriási erőt mutatnak, ha a méltóságukról van szó.

– Eljut az egyház hangja a politikusokhoz?

– Azt gondolom, egy ilyen találkozó politikusaink jobban odafigyelnek arra, hogy mi foglalkoztatja az embereket. Itt sok ember kimondta, hogy elég a jelenlegi globalizációból. Sokan vannak itt olyanok, akik biztosan szívesen lennének Heiligendamm-ban a demonstrálók között.

– Elnök úr, mit üzen a magyar olvasóknak?

– Örülök neki, ha a magyar evangélikusok maguk is kipróbálnák, milyen részt venni ezen az összejövetelen.

– Több mint százötven magyar van jelen a találkozón...

– Nagyszerű! Akkor tovább tudják adni a jó hírt, hogy megéri eljönni és együtt lenni. Ez az ünnep mutatja, hogy az egyház erős, és képes spontán reagálni. Jó látni az elhivatottságot is. Ha ez megérinti őket, vigyék el a magyarok is a jó hírt, hogy a hit az igazi erő. Ha ez sikerül, akkor örülök.

■ CSELOVSKYKÉ TARR KLÁRA

Külföldi résztvevőket kérdeztünk...

A gyülekezetem ifjúsági vezetője választott engem, hogy képviseljem csoportunkat. Lenyűgöz az a sokszínűség, amelyet a programfüzet kínálatából is lá-

tok. Mivel először hagytam el Afrikát, először járok Európában is. Nagyon élvezem, hogy itt még este fél tízkor is világos van, és nem éget a nap annyira, mint otthon. Legközelebb a barátaimat is magammal hozom.

IFESIE RICHARD OKECHUKWU (Nigéria)

A kanadai Kellowanában dolgozom lelkeskedtem egy német ajkú evangélikus gyülekezetben; ott hallottam a kölni Kirchentagról. Hatalmas élményt jelent,

előtte nem is gondoltam volna, hogy ilyen nagy területen zajlik majd, és hogy ilyen nagyszámú és sokféle rendezvény lesz... Sokszor nehéz választani a programok között, de igyekszem minél több helyre eljutni.

PATRICIA GIANNELIA (Kanada)

Indonéziai evangélikus gyülekezeti kórusként kaptunk meghívást erre a találkozóra; örömmel fogadtuk el. A kölni napok alatt többször is fellépünk. Már

korábban is jártam Németországban, de ez az első Kirchentag, amelyen részt veszek. Nagy élményt jelent látni, ahogyan a németek megszervezték ezt a találkozót, annak pedig külön is örülök, hogy nem csak evangélikusokat hívtak.

DAVID MANALU (Indonézia)

Burundiból érkeztek – dobbal szolgáltak

FOTO: VITÁLIS JUDIT

Magyarok a Kirchentagon 2007

Magyarok a Kirchentagon

A Kirchentagnak összesen ötezer-kilenc külföldi résztvevője volt a világ minden tájáról, több mint hetven országból. Számukra külön információs pontot és

találkozási lehetőséget – kávéházzal, üzenőfallal és így tovább – biztosítottak a szervezők. Itt pihenhettek meg a magyar résztvevők is; tájékoztatásukért és a

kintlévők megszervezéséért dr. Görög Tibor evangélikus lelkész volt a felelős, akit nyolc éve választották be a Kirchentag huszonkét fős nemzetközi bizottságába.

Görög Tibort az ötnapos rendezvényről hazaérkezvén telefonon kerestük meg. Tájékoztatója szerint Magyarországról – szervezetten – százötvenen vettek részt a német evangélikus egyházi napokon, közülük százharminca a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának szervezésében. A többieket, így például a Magyarországi Református Egyháznak mint testvéregyháznak a küldötteit a Rajnai Protestáns Egyház hívta meg a rendezvényre – ők fedezték a fesztiválon való bemutatkozásuk költségeit is –, vagy pedig személyes kapcsolataik révén jutottak ki Kölnbe.

Két év múlva Brémába várják az érdeklődőket.

Görög Tibor és Gáncs Péter a Kirchentag kezdő napján a magyar résztvevőknek tartott tájékoztatón

FOTO: NAGY BENCE

Először veszek részt a német evangélikus egyházi napokon, a Kirchentagon. Mély benyomást tesz rám a programok zavarba ejtő gazdagsága. Azt hiszem, még

sokáig elgondolkodtató lelki-szellemi táplálékot jelent majd az a sok élmény, amit ezeken a napokon átélhetek.

CSELOVSKY FERENC (evangélikus)

Frankfurtban voltam először Kirchentagon, ott láttam a Miatyánk-imakert ötletét. Ezt a Csillagpont református ifjúsági találkozóin mi is megvalósítottuk. Azaz, hogy most a Magyarországi Református Egyház is állíthatott egy standot, talán mi is adhattunk másoknak ötleteket.

BÖLCSFÖLDI ANDRÁS (református)

A családommal jöttem már második alkalommal a Kirchentagra. Idefele jövet a kocsi egy híd alatt aludtunk, mert a szervezésbe egy kis hiba csúszott, és az indulás előtti utolsó pillanatban derült ki, hogy még nincs szállásunk. De még ezt is vállaltuk, csak hogy újra eljöhessünk.

ROTTENHOFFER JÓZSEF (baptista)

FOTO: NAGY BENCE

Európa a világban – hangzott a Kirchentag egyik témakörének címe. Az ezen belül megtartott, az európai identitásról folytatott pódiumbeszélgetés egyik vendégeként Pröhle Gergely, egyházunk országos felügyelője is szót kapott a német evangélikus egyházi napokon. (Balra Helmut Seemann, a Weimarer Klassik Alapítvány elnöke, jobbra Marianne Birtler, az egykori Stasi-aktákat feldolgozó intézet vezetője.)

FOTO: NAGY BENCE

A Rajnai Protestáns Egyház meghívásának eleget téve a Magyarországi Református Egyház (MRE) is jelen volt a Kirchentagon. A vásárcsoporthoz 7. csarnokában kialakított úgynevezett Róma téren két programmal – a Sakksetáttal és a Tündérbertel – mutatkoztak be. Dr. Bölcskei Gusztávot, az MRE Zsinatának lelkes elnökét a Tündérbertel kézművespavilonjánál kaptuk lencsevégre.

Kempelen Farkas „Éltre kelt” sakközőgépe

FOTO: BODA ZSUZSA

FOTO: BODA ZSUZSA

Fair play díjat kapott a Szabolcs-Beregi Református Egyházmegye teológushallgatói – és egy német lánnyal – kiegészült lelkészválogatottja a Kirchentag ideje alatt megrendezett focikupán, melyen hagyományosan csak lelkészek vehetnek részt. Két évvel ezelőtt a magyarok bronzérmesek lettek; idén – egyedüli külföldiként – ismét meghívták őket a tizenegy csapat közötti versengésre. Ezúttal nem sikerült felállniuk a dobogóra; az ötödik helyen végeztek.

Százítézeren vasárnap a Kirchentag záró istentiszteletének helyét adó Rajna-parton – szerda délután itt volt az ünnepélyes nyitóalkalom is

FOTO: NAGY BENCE

Választási lehetőség

Egy rádióriportban egy fiatal lány lelkesedése ütötte meg a fületem: „Könnyű vagyok, repülök, nagyon jó...” – ismételte szinte az extázisig fokozva érzelmeit.

Arra gondoltam, fiatal lányként én is könnyen lelkesedtem az élet kisebb-nagyobb örömei iránt, s ez a lelkesedés sokszor napokig is eltartott. Mi lelkesített föl engem többek között? Például a balatoni nyaralás, egy új cipő; az, ha elmehettem moziba, ha találkozhattam szeretett nagypapámmal, és így tovább.

Ilyen események adhatnak-e okot egy ma élő fiatalnak az öröme, lelkesültségére? Valószínű, sokak számára ezek „ciki” dolgok, elavultak, esetenként természetesek, némelyikre oda se figyelnek. Vajon miért lelkesedett hát annyira a riportbeli fiatal lány? Kiderült: arra a kérdésre válaszolt, hogy kipróbálta-e már a drogot. Nos, igen, és úgy érzi, szüksége van rá, mert így keríti hatalmába a boldogság érzése...

Tünető fiatalok foglaltak állást a drogok mellett, illetve ellen. Egyszer csak megszólalt egy fiatalember: „Én Jézusban hiszek, ő irányítja az életemet...” Hangzavar, s a rövid riport véget is ért.

Egy orvos így összegezte a vitát: „Nincs könnyű drog és kemény drog, csak drog van, a drogozás vége pedig: elbutulás, leépülés, halál.”

A fiatal fiú egyedül maradt a véleményével: „Én Jézusban hiszek, ő irányítja az életemet...”, ezért vagyok boldog és könnyű. A riport keretei között csak egy mondat hangzott el a legfontosabb kérdéskörrel: rövid földi életünk minnek a jegyében telik el? Tudatmódosítás vagy tudatosság? Józanság vagy kábulat? Világosság vagy sötétség? Szépség vagy utálatosság?

Isten gyönyörű világot teremtett számunkra; fel kellene fedeznünk értékeit, s akkor elmondhatjuk: „Könnyű vagyok, repülök, nagyon jó...”

Talán nem vagyok nagyon korszerűtlen, ódivatú, ha lelkesedem a májusi orgonáért.

„Gyorsan folyó időmet / Az Úr nem adta hiába, / De azért, hogy erőmet / Szánjam oda jó munkára; / Hogy mint drága vagyonnal / Éljek vele haszonnal. // Ne engedj könnyelműen / Elhanyagolom életemet, / Add, Uram, hogy serényen / Te gyomat kötelességemet, / Végezzem jól dolgomat, / Reád bízva utamat!” (ÉÉ 450,1-2)

■ CSABA PIROSKA

Egy spanyol misszionárius találkozott három azték szerzetessel egy szigeten.

– Hogy imádkoztok? – kérdezte a misszionárius.

– Csak egy imánk van – válaszolta az egyik azték. – Azt mondjuk: „Isten, ti is hárman vagytok, mi is hárman vagyunk, légy kegyelmes hozzánk.”

– Szép ima – mondta a misszionárius. – De nem ez az a fohász, amit meghallgat az Isten. Tanítok nektek egy sokkal jobbat.

A pap megtanított nekik egy katolikus imádságot, azután pedig folytatta igehirdető útját. Évekkel később, amikor visszafelé, Spanyolország felé hajózott, ismét elhaladt a sziget mellett. A fedélzetről megpillantotta a három szerzetest, és intett nekik.

Egyszerre mindhárom elindultak felé – a vízen járva.

– Atyám! Atyám! – kiáltotta az egyik, ahogy közeledett a hajóhoz. – Tanítsd meg nekünk újra azt az imát, amelyiket meghallgatták az Isten, mert már nem emlékszünk rá!

– Már nem fontos – mondta a misszionárius a csoda láttán. És bocsánatot kért Istenőtől, amiért nem értette meg korábban, hogy ő a világ minden nyelvén beszél.

Részlet Paulo Coelho A Piedra folyó partján íltém, és sírtam című könyvének előszavából

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek. (Mt 11,28)

Szentháromság ünnepe után a 2. héten az Útmutató reggeli s heti igéiből az Úr hívását halljuk, és az örökkévalóság nagy vacsorájának előképeit szemlélhetjük. Meg ne vessük azt, aki szól! „Isten beszéde élő és ható: élesebb minden kétélű kardnál, és megítéli a szív gondolatait és szándékait.” (Zsid 4,12; LK) Jézus önmagához hív, és a megnyugvás a teljes ember számára jelent üdvösséget. Atyja hívását erősíti meg: „Figyeljetek rám, jöjjetek hozzám! Hallgassatok rám, és élni fogtok!” (Ézs 55,3) A nagy vacsorára történő „háromfordulós” meghívás egyben az emberi kifogásokról szóló példázat is. „Jöjjetek, mert már minden készen van.” Isten az ő Fiában minden ember számára felkínálja az üdvösséget, mert úgy szerette a világot... De ezt a megismételt meghívást is vissza lehet utasítani! Örök életünk Isten hívásának elfogadásával, tehát Jézus befogadásával már elkezdődött, ezért tapasztalatból mondhatjuk: „Boldog az, aki Isten országának vendége” ingyen, kegyelemből, hit által (Lk 14,17,15)! Egyedül a Krisztus érdeméért van a zsidókból és a pogányokból lett keresztényeknek egyaránt szabad utuk „egy Lélekben az Atyához”. A Szentháromság népévé lettünk Urunk halála által. Templomának alapja és zárlóköve is a feltámadott, élő Jézus, „akiben ti is együtt épültök az Isten hajlékába a Lélek által” (Ef 2,18,22). A nagy vacsora egyik előképe, amikor a bölcsesség hív házszenelőjére: „Jöjjetek, egyetek a kenyerekből, és igyatok fűszerezett boromból!” (Péld 9,5) Isten barátja, Reuel pedig Mózeset hívta házába leányaival: „Miért hagytátok ott azt az embert? Hívjátok ide, és egyék velünk!” (2Móz 2,20) Anna nem evett semmit Silóban az áldozati lakomából, hanem Istenhez könyörgött: „Seregek Ura! Ha (...) fiúgyermeket adsz szolgálólányodnak, akkor egész életére az Úrnak adom...” (1Sám 1,11) Jézus Urunk megvendégelte hallgatóit: „...vete a hét kenyert és a halakat, hálát adott, megtörte és a tanítványoknak adta... (Mózes) Mindnyájan ettek, és jóllaktak...” (Mt 15,36,37) És meghívta az istenfélő, őt királynak elismerő gonosztevőt az örökké tartó menyegzőre: „Bizony, mondom neked, ma velem leszel a paradicsomban.” (Lk 23,43) „A lator közülünk való, s mi egészen hasonlatosak vagyunk hozzá. Kiáltunk hát mi is a Krisztushoz. Akkor majd nekünk is azt mondja: legyen néked a te hited szerint.” (Luther) Ki-ki számára akkor van a kegyelem ideje és az üdvösség napja, amikor Jézussal találkozik – nem másnap! „Mert megváltotta az Úr Jákóbot, megszabadította az erősebb kezéből.” Ahogy a bűn hetvenéves fogságából hazavitte Izrael maradékát az Úr, a nekünk küldött Megváltó és Szabadító által összegyűjti és pásztoralja a kihívottak gyülekezetét: „...örömet szerzek nekik a kiállott szenvedés után. (...) népem pedig jóllakik javimmal...” (Jer 31,11,13,14) Ma még „Jézus hív: »Jertek énutánam! Hűségesen kövessetek!»” (ÉÉ 438,1) Kövessük őt!

■ GARAI ANDRÁS

Gyülekezetépítő evangélizációs nap

Sokan összegyűltek múlt szombaton az alsósági evangélikus templomba – a gyülekezet vezetőségének hívására. Az együttléti jótékonyági orgonahangversennyel kezdődött. Holpert Enikő művészi előadásában barokk és romantikus darabok hangzottak el az 1937-ben készült Angster-orgonán. Fehér László polgármester köszöntője után Verasztó János egyházkerületi missziói lelkész tartott előadást, majd Pecznik Pál olvasott fel saját írásaiból missziói tartalmú verseket, végül Györi Elemér, a gyülekezet felügyelője ismertette az egyházközösségnek a visszaigényelt – hajdan államosított – iskolaépülettel kapcsolatos terveit.

Ezután közös ebéden vettek részt a jelenlévők. Az érdeklődést mutatja, hogy volt olyan család, amelyből négy nemzedék képviseltette magát!

INTERNETES FORRÁS NYOMÁN

Amikor saját anyád szembeköpp

▶ **Fájdalmas élmény egy felnőtt férfit sírni látni. Főleg a barátomat. És főleg, ha tudom, „kivülről” minden rendben van nála: gyönyörű családja és jól fizető állása van – mindkettőt rajongásig szereti. Felnőtt barátom azonban gyászolt. Csak éppen nem embert...**

A történet akkor kezdődött, amikor évekkor korábban egy kisgyülekezet tagjai közé került. Rengeteget kapott attól a közösségtől: addigi langy kereszténysége helyett intenzív Krisztus-élményt, az üzleti élet törvényei helyett spiritualitást, megújult keresztény életet. Ő pedig – talán mert alkatilag is nyitott az érzelmeire, a lelki átélésre – örömmel adta át magát az új élménynek, a lelki újjászületésnek és az új barátoknak, akik társai lettek a hitben.

Ugyanakkor – mivel tisztelte őket – nem akarta családtagjait is mindenáron „bevenni” a gyülekezetbe: elfogadta, hogy párjának fontos a maga csodásabb, megfontoltabb, tradicionálisabb vallássossága. Úgy gondolta, újonnan megtalálta hitét, s családjának csak annyi kapcsolata kell, hogy legyen vele, amennyi erő, szeretetenergiát ő a gyülekezetben kap és hazavisz szeretete közé. Gyermekei konfirmálódnak, egyházi iskolába járnak, és barátomnak eszé ágában sem volt kivenni őket onnan.

A bajok – amennyire én tudom – ezzel kezdődtek. Gyülekezetbeli barátai először halkan, majd egyre hangosabban kezdték követelni tőle, hogy „mentse meg a családját”, „ne legyen felemás igában”, térítse meg őket is – azaz térítse be őket a gyülekezetbe.

„De hogyan kényszerítem a feleségetem arra, amit ő nem akar, és amit én is ajándékként kaptam?” – tette föl kétségbeesetten a kérdést barátom. S amikor

végképp kiderült, hogy nem képes és nem hajlandó családját is beérleltetni a gyülekezetbe, megkapta a kegyelemdefést: szakítsa meg a kapcsolatot velük mint hitlenekkel.

A bomba legkisebb fia születésekor robbant. Egyik barátja a gyülekezetből közölte vele, miként kell neki szeretnie – pontosabban nem szeretnie – meg nem tért, vagyis elveszett családját, az újszülöttet is beleértve. Ennél szörnyűbbet egy gyermekét szerető apa nem hallhat. Barátom ekkor döntött úgy, hogy szakít a gyülekezettel.

És még mi mindennel! Mert egyben szakítania kellett azzal a közösséggel, ahol Krisztussal találkozott. Azzal a pezsgő érzelmi léttel, amely a mi hagyománytisztelő és kissé előregedett gyülekezetünknek nem sajátja. El kellett viselnie, hogy azok, akik eddig barátai, a hitben társai voltak, ma már hitehagyottként, elveszteként tekintenek rá, mert nem volt képes „szakítani a bűnös világgal”, és amikor döntésre kényszerült, helyettük a családját választotta.

De legfőképpen szakítania kellett egy illúzióval: rá kellett döbennie, hogy gyülekezetbe, amelyre mint lelki édesanyjára tekintett, mostohává lett, sőt: guppianyuka lett. (Gyermekkoromban többször láttam iszonyodva, hogy amikor az akváriumban „megszülettek” a kishalak, anyjuk – mintha tubifexnek nézte volna őket – felzabálta utódaikat.) Barátom egykori közösségébe vetett hitét siratta. Az-

zal kellett számot vetnie, hogy amiről azt hitte, Krisztushoz akarja őt vezetni, valójában csak saját magába akarta olvasztani – mindenestül.

Hát ezért sírt az én barátom. Gyászolta azt, „akit” lelki édesanyjának hitt. Nekem pedig nem sok szó jutott. Mit is mondhatam volna? Ízléstelen lett volna kárörvendő módon azon tűnődni, hogy „no lám, nekem volt igazam”, amikor egy általam sem túl kedvelt közösség „lelki trónfosztásának” lettem szemtanúja.

Ez a történet nem rólam, hanem a teológiai különbségekről szól, hanem róla, az ő gyülekezettel való kapcsolatáról és csalódásáról. Ha egyszer én magam használok saját közösségemre az „anyaszentegyház” kifejezést, miért ne lehetne természetes, hogy ő is annak érezze saját választott közösségét? Épp ezért lett tragédiává mindaz, ami történt vele.

Mint vállaltan elfogult édesapa, az én kezem is ökölbe szorult azt hallván, hogy valaki megszabja az apának: forduljon el a fiától. Mint lelkeszt elborzaszt, ha egy egyház a szeretet kötelékén kívül más köteléket is használni akar: a zsarolás, a lelki kényszer kötelékét. Ezt átélve szökött ki belőlem a címbeli mondat: „Ez olyan lehet neked, mintha a saját édesanyád köpött volna szembe...” Fájdalmas volt számára a mondatban szembesülni saját élményével.

Igazából nem tanácsot kért jött. Talán csak azért keresett föl, hogy segítsék dönteni abban, amiben ő maga már amúgy is döntött. És tudnia és hallania kellett, hogy ha az a közösség, ahol lelki útravalót kapott, kilökte is őt magából, az Atya, akire rálatált, „idekinn” sem hagyja el; az igazi Pásztor nem zárta be magát annak a gyülekezetnek a falai közé.

■ HEGEDŰS ATTILA

Egy mosoly ereje

Annyiszor átélem azt, hogy mennyivel színesebb tudja tenni a hétköznapi szürkeséget egy-egy emberi (együtt)ézés. Az állandó rohanás, az ügyfélszolgálatokon várakozással eltöltött órák, a vizsgadrukkal való együttélés vagy éppen a nyári vakáció szervezése könnyen fásulttá tehetik az embert. Ilyenkor sokan érezzük azt, hogy bizony jólesne egy mosoly. A múlt héten megtapasztalhattam azt, hogy mennyit ér, ha mosolyogva közlekedünk.

Tömegközlekedési eszközzel utazva körül vagyunk zárva idegenekkel. A zárt térben a hőség türelmetlenné teszi az embereket. Mégis, az egyik utastársam, akinek egy hirtelen fékezés miatt felborult a szatyra, mosolyogva kezdte összedeegetni kiguruló kacatjait.

Körbenéztem, és akkor vettem észre, hogy a pörül járt férfi melletti széken az anyukája ölében egy kisfiú csücsül. Mosolyogva nézett körbe, miközben kezében egy plüssállatká pihent. Őt láthatóan nem zavarta a nagy meleg, nem zavarta a közlekedési káosz, és nem is sietett sehova. Arca nyugalmat sugárzott. És ez a nyugalom visszatükröződött a közelben álló emberek arcáról. Viszonozták azt az erőt, amelyet attól a csöppstől kaptak. A megszokottól eltérően nyugodt légkörben érkeztem meg a célállomásra.

„Egy mosoly nem kerül semmibe, de nagyot visz véghez” – szól egy ismeretlen szerzőtől származó idézet. Öröm volt átélnem ezt a pesti hőségben. Egy mosoly kellemessé tette az utazásunkat, és abban a pillanatban senki sem foglalkozott a problémáival.

A mosolynak ereje van! Élünk hát vele, és adjuk tovább ezt az erőt embertársainknak is!

SZÓSZÓRÓ

Ifjúságirovat-gazda: Györe Balázs

A SZERZŐ FELVÉTELE

■ GYÖRE BALÁZS

A napokban ismét összegyűltünk – budapesti ifjúsági szervezetek képviselői, iskola- és egyetemi lelkészek, területi ifjúsági referensek –, hogy az evangélikus ifjúsági munka összehangolására megszületett szándék aprópénzre váltásának első lépéseit meghatározzuk.

Egy ilyen munkán természetesen mindig nagy a tehetetlenségi nyomatek, mégis fontosnak tartom, hogy szeptembertől létre tudunk hozni az interneten egy ifjúsági naptárat (előreláthatóan a www.csipetnyiso.hu címen), ahová minden – evangélikus ifjúsággal foglalkozó – közösség fölteheti a programjait. Ennek koordinációját szeptembertől a Magyarországi Evangélikus Egyház Ifjúsági Osztálya látja el, egyrészt azért, hogy minden a megfelelő rubrikába kerüljön, másrészt hogy csak az jelenjen meg rajta, ami oda való.

Egy sokkal távolabbi lépést is előkészítettünk. Az elnevezés lényegtelen, de a tartalom égetően fontos. Lehetőséget szeretnénk teremteni arra, hogy az a sokrétű ifjúsági munka, amely ma Budapesten zajlik, ne maradjon visszhang és utánpótlás nélkül. Ez nagy falat lesz. Mármost elmeni anyagi gondokkal küzdő gimnáziumainkba, és úgy bemutatkozni (gyakorlatilag ingyen), hogy az egyház legfontosabb tagjai, a fiatalok később majd vágyjanak ennek a közösségnek a tagjai lenni...

Igen, ez álom. De álmok nélkül a kereszténység már rég halott lenne. Mi pedig merünk ma és itt lépni. Egy elsőt, aztán a többit ki tudja...?

■ KÖRMENDY PETRA egyetemi lelkész

Egy rádiós istentisztelet margójára

Az ember sokszor kíváncsi arra, vajon mi történik a színpalán mögött. Főleg ha a média világába pillanthat be. Amikor Gáncs Péter püspök felhívott, és elmondta, hogy szeretné, ha elválnám a Szentháromság ünnepi rádiós istentiszteletét, sejtettem, hogy ez számos új élményt tartogat számomra.

Bevallom, saját alkalmatlanságom teljes tudatában (és ez nem szerénység, hanem a kendőzetlen valóság) szívesen átadtam volna a lehetőséget az általam is nagyra becsült, tapasztalt kollégáknak. A püspök azonban biztatott, hogy meg fogom tudni oldani a feladatot. Erre most humorosan is reagálhatnék, de komolyra fordítom, mert úgy gondolom, hogy tényleg fontos: nagyszerű érzés, hogy támogató légkörben dolgozhatunk! Sokkal többre képes az ember, ha érzi, hogy bíznak benne. Ezzel a jó érzéssel fogtam munkához.

Az első momentum az volt, hogy egy rövid „továbbképzésen” vetünk részt, amikor is számos dologra hívták fel a figyelmünket: miért nagy jelentőségű egy élő adás, milyen hosszú lehet a rádióban a csend. Vagy: ki mindenki figyeli a közvetítéseket – vasárnapi ebédet főző háziasszony, kórházi ágyon fekvő nagybeteg, templomba elmenni már nem tudó idős ember, autóval közlekedő... És az interneten keresztül még külföldről is hallgathatják...

Szóba került az is, hogy lehetőség szerint a gyülekezet énekkara is szolgáljon, illetve hogy a rádiós közvetítésnél az orgonista személye is kulcsfontosságú. Ez a mi esetünkben nehéz döntést kívánt, mert kántor lánykánk ugyan évek óta szolgál, és szépen kíséri a gyülekezet énekét, a rádiós megszólalás a szokottnál komolyabb hangzást követelt. (Erre orgonánk se volt felkészülve, a pedált javíttatni kellett.) Nagyon jólesett, hogy előző kántorunk, aki időközben Győrbe költözött, kéresemre elvállalta az a vasárnapot. Idejekorán kiválasztottam az énekeket, hogy legyen időnk gyakorolni.

Ifjúsági kórusunk, a Glory Hope is készült erre a napra: a liturgiában és a prédikáció után szolgáltak, s tették valóban ünnepivé a közvetítést.

Három hete a rádió munkatársa rövid helyszíni szemlét tartott, és elmondta, hogy az adásbiztonság miatt már szombaton este meg fognak érkezni. Hogy a közvetítőköcsit védjük, a falu polgárorsége is bekapcsolódott a lebonyolításba.

Tőlünk telhetően mindent előkészítettünk, már csak azzal kellett szembenézni, hogy ezt a különleges alkalmat a mi gyülekezetünk tagjai is a rádióból kívánják hallgatni. Mondanom se kell, erre előzőleg nem voltam felkészülve, úgy-hogy szombaton – rosszat sejtve – próbáltam még menteni a menthetőt: akit utolerem, hív-tam a templomba, és buzgón imádkoztam. Aztán vasárnapra a „finoman lengedező szel-ő” (lásd Jn 3,8) megajándékozott a kellő ráhangolódással is, s bár nem voltunk túl sokan, szépen hangzott az ének. A záró oltári imádság, az oratio oecumenica már nem fért a közvetítésbe, amit azért sajnállok, mert a fiatalok olvasták volna az egyes részeket – de így is ke-rek volt a közvetítés.

A legjobb pedig ezután következett: rengeteg szeretet a szolgálóknak SMS-ek és telefonhívások formájában! Számomra különösen megható volt a kilencvenkét éves soproni szolgatárs, Zoltán László nyugalmazott evangélikus lel-kész üzenete, aki ismeretlenül is felhívott. Azt hiszem, ez volt az a pillanat, amikor a sok szer-vezés és fáradozás számomra is értelmet nyert.

Továbbra sem gondolom, hogy nem talál-tak volna jobb igehirdetőt nálam, de azt igen, hogy Isten áldása szeretetet terem. És talán nem olyan nagy bűn, hogy ebben most egy ki-csit lubickoltunk mi itt, Nagymányok-Váral-ján... Jövő vasárnapra visszarendeződünk.

■ SCHALLER BERNADETT

Szentgotthárdon vidám forgatagban, lelkes és lelkesítő programokkal tartot-ták meg múlt vasárnap az ez évi – most már hagyományosnak mondható – gyü-lekezeti napot. A tanévzáró istentiszte-lettel kezdődő alkalmon kicsik és na-gyok egyaránt megtalálhatták a korosz-

tályuknak tetsző programot. Lelki és tes-ti táplálékkal ellátva, igaz örömben telt a nap a gyülekezet számára, úgy, ahogy azt az igei mottó (Fil 4,4) is előre jelezte: „Örüljétek az Úrban mindenkor! Ismét mon-dom: örüljétek.”

■ LOÓS ZSUZSANNA felvétele

ISTENTISZTELETI REND | 2007. június 17. – Budapest

Szentháromság ünnepé után 2. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: Ézs 55,1-5; Lk 14,15-24. Alapige: 1Jn 3,(13)14-18. Énekek: 61., 435.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. dr. Széchezy Béla; **II., Hűvösvölgyi út 193., Főbéd** de. 10. Herzog Csaba; **II., Modori u. 6.** de. 3/4. II. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (összegyülekezés napja) Bence Imre; du. 4. (veccsény) Bence Gábor; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstücsk M. u. 36-38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; du. 6. (ifjúsági) Kovács Áron; **VII., Városligeti fasor** 17. de. 11. (úrv.) Szántó Enikő; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31-33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Smidélus András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Smidélus András; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) dr. Bácskai Károly; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv., tanévzáró) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.); **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. Bátorovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10-11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Eszlényi Ákos; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Wiszkidenszky András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Wiszkidenszky András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máté; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás** de. 11. Fatalin Helga.

■ Összeállította: BODA ZSUZSA

„Barátságos egyházkerület”

► **Közgyűlést tartott az Északi Egyházkerület június 8-án, pénteken délután. Az eseménynek a budahegyvidéki gyülekezet adott otthont.**

A közgyűlést megnyitó áhítatában az egyházkerület püspökhelyettese – e sorok írója – beszélt Mik 6,8 alapján a törvényről mint az élet útjáról, a cselekvő szeretetről mint ennek az útnak konkrét lépéseiről és az úton a Krisztusban velünk járó Istenről.

A püspöki jelentés első részében a számok kaptak fontos szerepet. Dr. Fabiny Tamás, az egyházkerület püspöke az egyházközösségek népmozgalmi adatainak és a legutóbbi népszámlálás eredményeinek összehasonlításával a misszió új feladatait jelölte ki. Az adatok alapján ugyanis a magukat evangélikusnak vallóknak csak mintegy harmada van jelen gyülekezeteinkben. A második harmadról tudnak az egyházközösségek, de ők nem részesei az egyházi életnek. Van

egy harmadik harmad is, akiről pedig egyáltalán nem tudnak gyülekezeti közösségeink. A misszió új feladata éppen az lehet, hogy ezt a „rejtőzködő egyhármadot” megszólítsuk és bevonjuk gyülekezeteink életébe. Előterbe kerülhet a „városi misszió”, a lakótelepeken a „független szórvány” kérdése.

A második pontban az iskolák és a közeliükben működő gyülekezetek kapcsolatáról esett szó. „Az iskola és a gyülekezet egymásra van utalva. Az összetartozás előmozdítására irányuló szándékon és cselekvésen túl nincs helye más irányú akaratnak” – hangsúlyozta a püspök, majd végezetül a „barátságos egyházkerület” fogalmát fejtette ki. (A jelentés kitért arra, hogy Fabiny Tamás az elmúlt bő egy évben – püspökként – az egyházkerület területén levő nyolcvankét gyülekezetből hatvanegyre jutott el.)

Benczúr László egyházkerületi felügyelő jelentésében még inkább domináltak a számok, a sokszor matematikai feladványnak tűnő gondolatmenetek, beszámolóiban ugyanis a gazdasági kérdések kerültek terítékre. Az elmúlt év adatai

alapján kiderült, hogy gyülekezeteink bevételei három forrásból: a gyülekezeti tagoktól, gazdasági tevékenységből és egyéb bevételi forrásból származnak. A beszédes adatok egyebek mellett olyan kérdéseket is fölvetettek, mint például hogy „kétszáz egyháztag alatt szabad-e önálló gyülekezetet fenntartani?”, avagy „mi legyen az összedőlés szélén álló templomainkkal?”

A közgyűlés második részében különböző munkaágak jelentéseit hallgathatták meg a közgyűlés tagjai, így Blatniczky János missziói lelkész jelentését és dr. Tóth Judit egyházkerületi ügyész beszámolóját is. A Gusztáv Adolf Segélyszolgálatnak az Északi Egyházkerületet érintő munkájáról Selmezy Lajos lelkész számolt be. Mihályi Zoltánné, egyházunk oktatási osztályának, illetve Helfrich Péter, az ingatlanügyekért felelős osztálynak a vezetője szintén tájékoztatta munkaterről a közgyűlést. Az ösz-szejövetelen szót kaptak továbbá az egyházkerületben működő oktatási intézmények vezetői is.

■ KRÁMER GYÖRGY

Szórványegyház küzdőtéren

► **A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben – egymástól függetlenül – tavasszal két egyházmege vezetőségében is megfogalmazódott az az igény, hogy fesztivál jellegű találkozót szervezzenek az egyházmege területén élő evangélikusok számára. Néhány héttel a vasi alkalom után ezúttal Veszprém megyéből is hasonló hírről tudósíthatunk, ugyanis az elmúlt vasárnap Pápan rendezték meg a Veszprém megyei evangélikusok első találkozóját.**

Az eredetileg egy általános iskolába meghirdetett alkalom helyszínét – az előzetes jelentkezéseket látva – meg kellett változtatni. Több mint hatszázán regisztráltatták magukat a rendezvényre, ezért előrelátó döntés volt a városi sportcsarnokba helyezni át a találkozót.

A délelőtti program istentisztelettel kezdődött, amelynek igehirdetője Ittész János püspök volt. A liturgiában az egyházmege lelkészei is részt vettek, valamint a malomsoki és a marcaltói gyülekezeti énekkar tette színesebbé az alkalmat. Orgonakísérett helyett a gyülekezeti énekeket a nagyvárosi Várnai Zseni Általános Iskola és Zeneiskola fúvósai, valamint a várpalotai evangélikus fiatalok fúvózenekara kísérték. A délelőtti program része volt még Prőhle Gergely előadása; egyházunk országos felügyelője evangélikus hitvallásosságunk, bizonyágatételünk és áldozatkészségünk kérdéseiről beszélt.

Polgárdi Sándor somlószerzői lelkész, espereshelyettes, a rendezvény fő szervezőjét még az ebédszünetben is nehéz volt utolérni. Lapunknak az előkészületekkel kapcsolatos kérdéseire elmondta, hogy egyházmegejünkben az elmúlt évi tisztújításkor új vezetőség állt fel. Egyik első kezdeményezésük az volt, hogy az elnökség – a gazdasági bizottság tagjaival együtt – meglátogatta a megye gyülekezeteit. Az egyházmegejében a népszámlálási adatok alapján tizenkilenczerezen vallották magukat evangélikusnak. A

Fórumbeszélgetés a sportcsarnokban

huszonhét anyaggyülekezetben a huszonhét lelkész összesen hetvenhat településen van jelen. Az a tény, hogy szórványban, egymástól távol élnek az evangélikusok, arra az elhatározásra készítette őket, hogy meg a nyár elején találkozót szervezzenek; ennek keretében egy vasárnap erejéig együtt lehetnek a megyéjükben élő lutheránusok. E napon a legtöbb gyülekezetben nem tartanak istentiszteleteket. A pápai találkozóra összesen hatvanhárom településről hatvanharminc jöttek el. Az összejövetel mottója „Közösség a Krisztussal” (lásd 1Jn 1,3) volt.

Délután a szervezők igyekeztek minden korosztály és a különféle érdeklődési körű résztvevők számára valamilyen

Kalácsa-koncert

meglepetéssel szolgálni. Ami a zenés programokat illeti, elsőként a kemesmagasi citerazenekara, majd a csikvándi nyugdíjasok énekkara, végül a Kossuth-díjas Kalácsa együttes lépett a színpadra. A résztvevők továbbá rövid előadást is hallgathattak Leadre és a vidékfejlesztés

2007-2013 címmel – a nap programjait támogató – Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által kiírt, egyházközösségek számára kínált pályázati lehetőségekről. Ezenkívül a találkozóra hirdették ki a Veszprémi Egyházmege lelkész hittanversenyének eredményét is, illetve bemutattak az egyházmege területén lévő oktatási intézmények: a pápai Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskola, a várpalotai Evangélikus Keresztény Óvoda és a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ.

A nap programjának záró részében – a már kissé megfogyatkozott gyülekezet előtt – fórumbeszélgetésre került sor, amelyen az egyházkerület és az egyházmege elnökségének tagjai válaszoltak az egyházunk lelki és anyagi életét firtató kérdésekre.

A késő délutánba hajló találkozót követően Ördög Endre esperes a jövővel kapcsolatban lapunknak elmondta, hogy pillanatnyi benyomása alapján mindenképpen van jövőjük az ilyen jellegű együttléteknél. Természetesen minél hamarabb ki kell értékelni a találkozóval kapcsolatos pozitívumokat és negatívumokat egyaránt.

Réteggalkalmak mindenütt vannak, például presbiteri, illetve családi csendesnapok, ifjúsági táborok, és így tovább. De az ilyen, minden rétegre kiterjedő, nagy seregszemleszerű találkozó is fontos lehet.

Amint az esperes fogalmazott, látta a jelenlévők arcán az egymásra találás örömet. A nagy közösség megélése a találkozó egyik kiemelkedően pozitív hozadéka, amely szükségessé teszi a folytatást. A jövő kérdése az, hogy évente vagy ritkábban legyenek megszervezve ezek az összejövetelek.

Arra a kérdésre, hogy mennyiben próbálnak nyitni azok felé, akik ezen a vasárnapon nem voltak a saját gyülekezetükben sem istentiszteleten, Ördög Endre elmondta: úgy kell szervezni a programot, hogy felkeltse azok érdeklődését is, akik a gyülekezetek periferiáján élnek. Például vonzó lehet számukra egy színvonalas zenei esemény. És aki egy ilyen rendezvényre eljön, „kiteszi magát” annak, hogy megéri őt Isten ígé-jének üzenete.

■ M. Gy.

Az országos felügyelő a Veszprémi Egyházmege evangélikusainak találkozásán

Heti étrendjavaslat nyárra

Gyakorló háziasszonyként sokszor tesszük fel újra és újra a kérdést: „Mit főzök holnap?” Tapasztalatom szerint óriási segítség, ha egy-egy hét étrendjét előre meg tudom tervezni. Időt és energiát takarítok meg a beszerzésnél, a főzés előkészítésénél.

Összefoglalva az eddig „tanultakat”, tegyük ma egy gyakorlati kísérletet, és állítsunk össze egyheti egészséges nyári menüt!

Főtejből két variáció is szerepel a javaslatban, így akár két hétig is használható. Az alapanyagok kiválasztásakor betartandó alapelvek még egyszer dióhéjban: hazait (sőt, ha lehet környékbeli), idényjellegűt, lehetőség szerint vegyszermentesen termeltet, illetve előállítottat, frisset, színeset, változatosat. Még hozzáténném azt is: egyszerűt. Nyár van, meleg van, ilyenkor az ember nem kívánja azokat a nehezebb étkeket, amelyeken télen egy favágó él a kemény műnuszokban. Sokkal nagyobb ilyenkor a szervezetünk folyadékigénye (napi három-négy liter), melyet elsősorban vízzel, gyümölcs- és gyógyteákkal, valamint természetesen sok-sok lédús gyümölcs nyersen való fogyasztásával fedezhetünk.

Érdemes a vasárnapi bőségesebb családi étkezések után hétfőnként beiktatni egy-egy gyümölcsnapot. Ilyenkor a szennyezett, megfelelően egész napra aranysan elosztva akár két-három kilogramm körtét, dinnyét, cseresznyét, meggyet, szamócát, málnát is megehetünk nyersen vagy gyümölcsleves formájában, egy-két tálca gabonakásával kiegészítve. A gyümölcsnapon mindenképpen kerüljük a húsokat, tésztákat.

Édességet, süteményt, jégkrémet heti egy-két alkalommal fogyasszunk. Húst két-három alkalommal vegyünk magunkhoz, nem feledkezve meg a halak és a nem nagyüzemi előállítású húsook fogyasztásának fontosságáról. Húskészítményt szándékosan nem írtam; helyette zöldségekből, hüvelyesekből készült pástétomokat ajánlok. Az étkezések között (de ne közvetlenül utánuk) igyeke-

zünk csipegetés, nassolás helyett bőségesen folyadékot, illetve nyers gyümölcsöket fogyasztani. A gyomornak ugyanis szüksége van legalább három óra pihenésre.

Vegeta helyett vegamixet ajánlok, amely szárított zöldségkeverék só és ízfokozó nélkül (a zacskós leveket inkább felejtsük el!). Lehetőség szerint kerüljük a mikrohullámú sütő használatát.

Hétfő

Gyümölcsnap, melyen fogyasztható idénygyümölcs, ásványvíz, gyümölcs- és gyógytea (ha nagyon éhesek lennénk: köleskása, barna rizs). Ne ijedjünk meg, hogy éhen halunk! A gyümölcsöktől jó közérzetünk lesz! Aki akarja, az könnyíthet még úgy, hogy vasárnap ebéd utánól nem eszik mást, mint gyümölcsöt, és hétfőn délig ezt tartja, délben és este pedig egy-egy könnyű gabonakását fogyaszt.

Kedd

Reggeli: lekvár, méz, korpás zsemle
Ebéd: köménymaglevés pirított kenyérral, spenót túrkortojással vagy tojásos nokedli friss zöldségével
Vacsora: sajtátal teljes kiőrlésű kenyérral, bazsalikom-paradicsomos mozzarella-salátával

Szerda

Reggeli: fahéjas-mazsolás zabpehelykása
Ebéd: hideg gyümölcsleves, kelkáposzta-főzelék szójafasírttal (esetleg darált húsból) vagy muszaka (paradicsomos, padlizsános, darált húsos finomság)

Vacsora: grillezett csirkemell, vegyes zöldségsaláta olívaolajos-balsamecetes öntettel

Csütörtök

Reggeli: bundás kenyér
Ebéd: hideg gyümölcsleves, kelkáposzta-főzelék szójafasírttal (esetleg darált húsból) vagy muszaka (paradicsomos, padlizsános, darált húsos finomság)

Vacsora: grillezett csirkemell, vegyes zöldségsaláta olívaolajos-balsamecetes öntettel

Péntek

Reggeli: köleskása
Ebéd: gombapörkölt teljes kiőrlésű tésztával vagy sós palacsinta kapros-túrós töltelekkel

Vacsora: tojásos rakott cukkini

Szombat

Reggeli: müzli friss gyümölcsökkel
Ebéd: zellerkrémleves, brokkoli csöben sütte vagy túrógombóc

Vacsora: sonkatekercs, hagymás krump-lisaláta

Vasárnap

Reggeli: tejbegríz teljes kiőrlésű tönkölydarából
Ebéd: francia hagymaleves, rántott cukkini, patisszon petrezselymes újburognyával, tejfőlével uborkasalátával vagy grillezett tengerihal-filé zöldséges rizzsel, őszibarackbefőttel

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Bogdányi Mária
E-mail: ararat@lutheran.hu

Vacsora: padlizsánkrém és vöröslencsekrém pirított kenyérral, paprikával, paradicsommal, uborkával

Néhány recept:

Bazsalikom-paradicsomos mozzarella-saláta
Hat-nyolc darab paradicsomot és két csomag mozzarella sajtot karikára szeleltünk. Egy nagy lapostányéron elhelyezzük a paradicsomszeleteket, megszórjuk őket őrölt bazsalikommal, csepegtetünk rájuk néhány csepp extra szűz olívaolajat. A paradicsomszeletekre rakjuk a mozzarellaszeleteket, ezt az „emeletet” is bazsalikommal fűszerezzük, és olívaolajjal csepegtetünk rá.

Tökmaggal szórt, sajtos sült puliszka
Lobogó forró vízbe kukoricadarát szórunk, kicsit megsózzuk és addig kevergetjük, míg el nem válik az edény falától (fél óra). Ekkor tepsibe vagy deszkára simítjuk, és megvárjuk, míg kihűl. Szeletekre vágjuk, kiolajozott tűzálló edénybe tesszük, tetejére reszelt sajtot és tökmagot szórunk. Sütőben sütjük rá a sajtot.

Brokkoli csöben sütte
A brokkolirózsákat enyhén sós és borsikafűvel ízesített vízben vagy vízgőz fölélt főzzük/pároljuk (maradjon ropogós, nem szabad szétfőzni). A brokkolirózsákat megforgatjuk olajban pirított szemlemorzában, majd kiolajozott tűzálló edénybe tesszük; a tetejére tojással elkevert tejfölt simítunk. Sütőben fél óráig sütjük. Ugyanezt karfiollal, zöldbabbal is el lehet készíteni. Az egyes brokkolirétegek közé főtt rizst is tehetünk, úgy még laktatóbb.

Vöröslencse-krém
Megmosuk a vörös lencsét (áztatni nem kell), és babérvélel (esetleg sóval, vegamixszel) feltesszük főni; fél óra alatt megfő. Kihűtjük, majd apróra vágott lila hagymával, petrezselyemzölddel (meg amit még jónak találunk) fűszerezzük és turmixoljuk. Hűtőben két-három napig eláll.

■ BOGDÁNYI MÁRIA

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

A templomajtó is nyitva volt az ambrózfalvi gyermeknapon

Ambrózfalván közösen rendezték meg a gyermeknapot az iskolások és a hittanosok, de a helyiek mellett részt vettek rajta a környező települések (Pitvaros, Csanádalberti) hittanos gyermekei is. Volt focibajnokság, tűzoltó-bemutató, kézműves-foglalkozás, sőt a délelőtti folyamán olyan akadályverseny is, amelynek tartalmi részében bibliai tárgyú, illetőleg hittanórán tanult ismeretekre alapozott villámkérdésekkel kellett megbirkóznuk az apróságoknak. Étkészéskor szülők és szponzorok gondoskodtak, akik minden gyermeket édességgel jutalmaztak.

A templom ajtaja egész idő alatt nyitva volt. Ebéd után a résztvevők itt gyülekeztek össze közös énektanulásra, majd a hittanosok tanévzáró ifjúsági istentisztelet keretében adtak hálát az elmúlt tanévért.

A szalonnasütéssel zárult gyermeknapot Mészáros András, az Ambrózfalvi Általános Iskola tanítója és Csonka Zsuzsanna lelkes közösen szervezte, de köszönet illet minden – az előkészítésben, lebonyolításban részt vállaló – szülőt és pedagógust is.

HODÁK GYÖRGYÉNÉ óvónő

Köszönet a vaktábornak szánt adományért

Június 3-án a zuglói evangélikus templomban Tamás-miséen vehettünk részt. A szervezők az alkalom offertóriumát a vaktábor részére ajánlották fel. Ezúton szeretnénk megköszönni a résztvevők és a szervezők áldozatos hozzájárulását és segítségét. Az adomány nagy segítséget jelent számunkra az útiköltségek fedezésében. Köszönettel:
HACK JÁNOS táborvezető

Nyári napforduló a Stonehenge-ben

„Több mint húszezer dnüda, spiritusza és más napimádó gyűlt össze június 21-re virradóra az angliai Stonehenge-ben a nyári napforduló megünneplésére” – olvashattuk az Evangélikus Élet 2005/27. számában a pogány kori szokás 21. századi mutációjával kapcsolatban. Jelen írásunkban egyrészt a művészettörténet szempontjából, másrészt pedig a csillagászati vonatkozások miatt is jelentős építmény legfontosabb ismérveit foglaltuk össze olvasóinknak – az idén június 21-én 20 óra 6 perckor „megérkező” csillagászati nyár, az idei nyári napforduló beköszöntének apropójából.

A gyűrű alakú, többnyire árokkal övezett földsáncok („henge”) jellegzetes, egyedi emlékei a Brit-szigetek ötezer évvel ezelőtti, késő kőkori kultúrájának; napjainkban megközelítőleg száz ilyen emléket találhatunk ott. Ezek a földsáncok néha kisebb-nagyobb méretű, durván megmunkált kőoszlopokkal párosulnak; az ilyen megalitok száma kilencszáz körüli. Valamennyi közül a legmonumentálisabb, így a legismertebb a Londontól 125 kilométerre nyugatra található Stonehenge.

Az építmény több részből áll, melyek megfelelnek az egyes építési szakaszoknak, és ennek alapján valószínűsíthető az is, hogy nem egyazon néptörzsnek tulajdonítható a páratlan emlék.

A legkorábbi, Kr. e. 3100 körüli rész a 91 méter átmérőjű földgyűrű, amely eredeti állapotában 1,8 méter magas lehetett, külső felén 2 méter mély árokkal övezve. A sáncon belül találhatóak kör alakban, egymástól egyforma távolságra ásva az úgynevezett Aubrey-gödrök, ezekből 56 van.

A második építési szakasz Kr. e. 2500 körül kezdődött. Ekkor a földgyűrű köré két kövekből kettős kőkört emeltek – ezekből mára csak az alapödrök maradtak ránk. A négy-öt tonnás köveket egyébként az onnan 390 kilométerre található Prescelly-hegységben bányászták a Stonehenge építői; szánon vagy görgőkön, majd a tengeren a part mentén tutajjal szállították őket mai helyükre.

Az építkezés következő fejezete Kr. e. 2100-tól indult. Ekkor a kettős, két kövekből álló kört megszüntették, és kialakították az építmény mai formáját. Ennek során emeltek a hatalmas, szürke homokkőből álló oszlopokat. Ezeket az építőanyagokat 30 kilométer távolságból szállították oda.

A Kr. e. 1100 körülre tehető negyedik építési periódus már nem hozott jelentős változásokat, mindössze meghosszabbították a Sugárútnak nevezett felvonulási útvonalat a bejáratig. Ezután azonban nem használták többé a Stonehenge-t.

Mi célt szolgált a hatalmas építmény? Egyrészt szertartási hely, egyfajta szobadírtéri templom volt. Erre utal a környezetében található nagyszámú temetkezési hely, halomsír és ismeretlen rendeltetésű szakrális hely. Stonehenge emellett csillagászati célokat szolgált kőkori obszervatóriumként. Többek között lehetővé tette a bevezetőben említett nyári napforduló megfigyelését, idejének lehető legpontosabb meghatározását, valamint a csillagász papok által vezetett ceremónia keretében történő megünneplését.

■ REZSABEK NÁNDOR

A BÉRES EGÉSZSÉG HUNGARIKUM PROGRAM E HAVI TÉMÁJA:
A SZÍV- ÉS ÉRRENDSZERI BETEGSÉGEK

Szívügye a szíve?

Bizonyára az Ön családjában is előfordult már a szív- és érrendszeri betegségek valamelyike (magas vérnyomás, koronáriabetegség, szívinfarktus, agyvérzés, szívelégtelenség, perifériás erek betegsége). Ma Magyarországon szinte nincs olyan ember, aki szívebb környezetében ne találkozott volna már ezekkel a problémákkal. Ennek ellenére szinte senki nem tesz azért, hogy megelőzze a szív- és érrendszer gyakran súlyos következményekkel járó megbetegedéseit...

Tudja-e, mennyi a vérnyomása?

A Béres Egészség Hungarikum Program kezdeményezésére végzett kutatásban a résztvevők 24%-a még sosem ellenőriztette vérnyomását vagy koleszterinszintjét, holott a megkérdezettek közül minden negyedik ember magas vérnyomásban szenved!

Jó (lenne) tudni:

A vérnyomás és a koleszterinszint mérése évente egyszer ajánlott, még akkor is, ha fiatalok és egészségesek vagyunk. Ha magas vérnyomást mérünk, záros ha-

tárind belül ellenőriztessük szakemberrel újra, mert egy mérésből nem vonható le szakszerű következtetés.

Nem mindegy, hogy mi kerül a tányérunkra!

A megkérdezettek szerint a szív- és érrendszeri betegségek legfőbb kiváltó oka a stressz (30%), ezt követi a dohányzás (26%), a helytelen táplálkozás (17%) és a mozgásszegény életmód (15%). A magas vérnyomás legfőbb kiváltó okának is a stresszt tartották (51%), ezt követi a helytelen táplálkozás (20%).

Jó (lenne) tudni:

„A kardiovaszkuláris betegségek 30-40%-ért elsősorban a helytelen táplálkozás a felelős!” – mondja prof. dr. Ferdinandy Péter. Hazánkban főleg a kevés gyümölcs- és zöldségfogyasztás, illetve a koleszterinben, a telített és a transzzsírsavakban gazdag ételek okoznak problémát.

Mi az az omega-3?

A felmérésben résztvevőknek mindössze csak 40%-a hallott már az omega-3 zsír-

savakról, és közülük sem sokan tudtak választ adni arra, hogy mi a szerepük.

Jó (lenne) tudni:

Az omega-3 zsírsavak az első olyan táplálékkiegészítők, amelyeket ma már mint a koronáriabetegségek megelőzésére és kezelésére szolgáló gyógyszereket törskönyvezték. Csökkentik a vérben a koleszterin és egyéb zsírok koncentrációját, javítják az erek rugalmasságát, megelőzik a magas vérnyomást, és gátolják az érmezsesedés kialakulását is, ezáltal csökkentik a szívinfarktus kialakulásának esélyét. Az omega-3 zsírsavak elsődleges állati eredetű forrása a hal.

Ne feledjük, egészségtudatos-sággal növelhető a jó életminőségben leélhető évek száma!

A Béres Egészség Hungarikum Program szív- és érrendszeri betegségek témájának szakértője: prof. dr. Ferdinandy Péter, a Szegei Tudományegyetem Biokémiai Intézet Kardiovaszkuláris Kutatócsoportjának vezetője

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az Evangélikus Életet

egy hónapra: 780 forintért fél évre: 4680 forintért

három hónapra: 2340 forintért egy évre: 9360 forintért

Név:

Cím:

A fenti előfizetési díjak belföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldje vissza az alábbi címre:
Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.
(A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)
A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse Vítális Juditot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Evangelikus istentisztelet közvetítése Nyíregyházáról

A Duna Televízió június 17-én 10 órai kezdettel istentiszteletet közvetít felvételről Nyíregyházáról, ahol hazánk egyik legnépesebb evangélikus közössége található. A városban két lutheránus oktatási intézmény is működik, a Nyíregyházi Evangélikus Általános Iskola, valamint a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium. A két iskola közös tanévzáró istentiszteletén – amely egyben a gimnázium alapításának kétszázadik évfordulójára rendezett ünnepségsorozat záróalkalma is – ígét hirdet dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke.

Evangelikus istentisztelet a Magyar Televízióban

Június 24-én, vasárnap felvételről közvetíti a Magyar Televízió a paksi evangélikus országos találkozó záró istentiszteletét. Az egyórás adás 11 órakor kezdődik.

A Duna Televízió Isten kezében című sorozatműsorának következő adásában, június 16-án, szombaton 12.15-kor a három evangélikus egyházterület Gyöngyösön, Győrben és Budapest-Rákoskereszten tartott missziói napjáról láthatunk képes beszámolót.

A nézők az énekléssel, zenével, beszélgetésekkel, játékokkal és ígéhirdetéssel telt május 19-i nap mindhárom helyszínének programjából kapnak ízelítőt, megszólalnak a résztvevők és a szervezők is. Ismétlés: június 19., kedd, 8.20 és Duna II. Autonomia, június 22., péntek, 10.20. Szerkesztő: Nevelős Zoltán; rendező: Horváth Tamás.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem június 16-án, szombaton 10.30-kor tartja tanévzáró istentiszteletét és ünnepi ülését a budapest-zuglói evangélikus templomban (Budapest XIV., Lőcsei u. 32.), melyre minden érdeklődőt szeretettel vár az intézmény vezetősége.

Üdülés Balatonföldváron • Szeretettel várunk minden érdeklődőt a Bethesda összkomfortos üdülőjébe. Üdülési csekket is elfogadunk. Tel.: 20/886-1327; e-mail: bethesda@freemail.hu; levélcím: 8623 Balatonföldvár, Spúr István u. 21. *Bálint Kálmán üdülővezető*

Meghívó a kántortovábbképző tanfolyam előadásaira

Június 18., hétfő, 19.30: Mendelssohn és a korabeli egyházzene – Kinczler Zsuzsanna

Június 19., kedd, 19.30: Musica sacra – például Nagytarcsán – Bálint József

Június 20., szerda, 20.30: Az éneklés és a liturgia lelkiisége – Hafenschér Károly

Június 21., csütörtök, 17.00: Fassang László improvizációs kurzusa

Június 22., péntek, 16.00: Jól alkalmazható istentiszteleti orgonarepertoár

– Finta Gergely

Szeretettel várjuk az érdeklődőket a főtí Mandák Otthonba (Berda József u. 3.)! A részletekről érdeklődni lehet a 20/824-2803-as telefonszámon.

Táborozás Budapesten

Ilyen még nem volt! Táborozás Budapesten? – Igen, a hír igaz! A konfirmáltak „BBB” tábora izgalmas találkozásra várja a 13–16 év körüli vidéki fiatalokat június 25. és 30. között. A tábor témája: *Hidak és emberek*. Helyszín: Budapesti Evangélikus Kollégium (1077 Budapest, Rózsák tere 1.) és egész Budapest. A tábor költsége: 10 000 Ft/fő. *Jelentkezési határidő:* június 17. *Jelentkezés levélben:* Györi Gábor, 1183 Budapest, Kossuth tér 3. *Mobilon:* 20/824-2410. *E-mailben:* Gabor.Gyori@lutheran.hu. *További információ az ifjúsági programfüzetben.* A tábor kódja: T5.

Vendégszállás • A budapesti Wesselényi Utcai Baptista Gyülekezet vendégházában (1074 Budapest, Hársfa u. 33.) 2–4 ágyas, jól felszerelt apartmanokban 14 főt (nyáron 33 főt) tud fogadni. Tel.: 20/886-1498; e-mail: annaveresi@freemail.hu; levél: fenti címen Veres Anna.

APRÓHIRDETÉS

Keresünk Budapesten vagy a közelében (max. 25-30 km) családi házat 60–70 m² lakóterülettel, kerttel, jó közlekedéssel, 8 és 15 millió Ft között. Felújítandó vagy bővíthető ház is érdekel. Tel.: 20/824-8282.

Következő számunkból:

75 éve volt a Baráti Mozgalom első konferenciája Sárszentlőrincen

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Én, az Úr, vagyok a te Istened. Nem ismerhetsz rajtam kívül Istent, nincs más szabadító, csak én. Hós 13,4 (Ef 4,6; Lk 14,15/16–24; Ef 2,17–22; Zsolt 106,24–48) Szabad világunk új iramot diktál: „Rendelkezz az ételleddel, szerezd meg, amit kívánsz... Használj, élvezd, ha meguntad, dobd el!” Komoly kihívás egy megroppant társadalomban, ahol a kizárólagos, a maradandó értéktelelné vált. Az önmagát áltató ember idővel egyedül marad. Ebben az elveszett állapotban szólítja meg őt is az élet Ura: „Én vagyok a szabadító, rajtam kívül nincs más!” Ez a Biblia hitvallása: az ember élete a vele való találkozásban értelmet nyer. Luther ezt írja: „Akiben bízol, akihez bajodban menekülsz, akitől segítséget vársz, akin a szíved csüng, akit félsz és tisztelsz, az a te Istened.”

Hétfő

Jézus Krisztus mondja: „Én vagyok az élő kenyér, amely a mennyből szállt le: ha valaki eszik ebből a kenyérből, élni fog örökké.” Jn 6,51 (Zsolt 105,40–42; Péld 9,1–10; iMóz 39,1–23) Vendégségben némelyek a többiek felretolva szerzik meg a kiszemelt falatokat. A templom hézagosan betöltött sorait figyelve azon gondolkodom: vajon a mennyei, az élő kenyér miért nem ilyen kelendő? Mit rontottunk el mi, akik Krisztus követőinek valljuk magunkat? Az orvostudományi gyakran figyelmeztet arra, hogy az egészségtelen táplálkozásnak súlyos következményei lehetnek. „Az igaz jóllakásig ehet...” (Péld 13,25) – olvassuk a Szentírástban. Milyen jó dolgok van Isten gyermekeinek! Övék az élet kenyere: Jézus Krisztus.

Kedd

Az Atya szereti a Fiút, és kezébe adott mindent. Jn 3,35 (Zsolt 33,6; 2Móz 2,11–15/16–22/23–25; iMóz 40,1–23) Vannak, akik a természet szépségében, mások önmagukban keresik Isten jelenlétét, kérdéseikre mégsem kapnak választ. Az Atya szeretett Fia kezébe adott mindent, ezért ő – elhagyva a mennyek országát – az emberek közé jött, és nem hagyja nyugodni őket: keres, kutat, és magához hív. Beteggyógyító mellett állva gyakran elfog a tehetetlenség érzése: mellette vagyok, de segíteni nem tudok... Isten azonban cselekszik. Ő lelkünk tápláléka, szívünk gyógyítója, az egyetlen út, amely az életre visz.

Szerda

Ő megsebez, de be is kötöz, összezúz, de keze meg is gyógyít. Jób 5,18 (Jak 4,10; iSám 1,1–11; iMóz 41,1–36) A Szentírás Isten igazságát tárja elénk – ezzel megóv bennünket attól, hogy hamis istenképet formáljunk a szívünkben, hiszen a jóságos Atya az ítélet Ura is egyben. Egyszer Jézus elé vittek egy vak férfit. Jézus kézen fogta és kivezette őt a faluból, majd mindkét kezét a szemére helyezte: „Látsz-e valamit?” „Úgy látom az embereket, mintha fákát látnék...” – felelte (Mk 8,23.24). Jézus azonban azt akarja, hogy az ember helyesen lásson; kezeit újra a vak szemére tette, aki előtt ekkor tisztán kirajzolódott környezete és az előtte álló Szabadító alakja. Isten igazsága leleplezi az embert: kiemeli a homályból, hogy a gyógyulás útján járva megtalálja biztonságot jelentő otthonát.

Csütörtök

Ugyan ki vagy te, ember, hogy perbe szállsz az Istennel? Mondhatja-e alkotójának az alkotás: „Mért formáltál engem ilyenre?” Róm 9,20 (Zsolt 24,1; Mt 15,29–39; iMóz 41,37–57) Kevés az elégedett ember: van, aki a megjelenésén, a képzettségén, más az anyagi helyzetén, az elismertségén szeretne változtatni. Felsőrolod kívánságaidat, pedig egyedül Isten tudja, mire teremtett, mire van szükséged, és azt meg is fogja adni. A Szentírás az öröm könyve, de ha nem leszel azzá, amivé ő szánt téged, boldogtalan maradsz. Az elégedetlen ember haragban áll a világgal: arca, viselkedése keserűséget tükröz, míg Isten gyermekeit az ő ígéretének öröme vezeti és megvidámítja még a szenvedés idején is.

Péntek

Ezért tehát nem csüggedünk. Sőt ha a külső emberünk megromlik is, a belső emberünk mégis megújul napról napra. 2Kor 4,16 (iMóz 3,19; Lk 23,39–43; iMóz 42,1–28) Súlyos műtéten átesett beteggel beszélgettem, aki hónapokat töltött egy elkülönített kórteremben. „Most azokért imádkozunk, akikért nem könyörög senki” – mondta egyszer, máskor az ünnep megszenteléséről és Urunk áldó hatalmáról beszélt... Az állapota váratlanul romlani kezdett. Utolsó beszélgetésünk egy rövid imádság volt: „A mélységből kiáltok hozzád...” (Zsolt 130,1) Végül maradtak a gépek és az ígéret: „...csendes vizekhez vezet engem.” (Zsolt 23,2) Gyógyulásról nem beszélt, de megelégedettségről igen; a döntést letette az őt magához hívó Jézus kezébe. – Rövid történet Isten kegyelméről, aki a betegszobát templommá, a szenvedést áldássá formálja.

Szombat

Tágas térre állítottad lábamat. Zsolt 31,9 (Fil 1,20; Jer 31,17/8–14; iMóz 42,29–38) Egyszer valaki hatalmas vagyont örökölt, de azóta sem tud mit kezdeni a pénzzel. Retteg, hogy kirabolják, megkárosítják. Milyen jó, hogy Isten ígéretének örökösei lehetőséget kapnak arra, hogy már ebben a világban felszabaduljanak, békében, boldogságban éljenek! A felülről érkező ajándékok arra való, hogy velük együtt minket használhasson Isten. Kérdezzük őt: „Uram, mi a célod velem, és hogyan éljek azzal, amit rám bízál?”

■ BOZORÁDY ILDIKÓ

Szeretettel tájékoztatjuk gyülekezeteinket, hogy a Szentháromság ünnepe utáni 2. vasárnap (június 17.) offertórium a nyugdíjas lelkészek támogatását szolgálja.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 17-től június 24-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>6.05 / Duna Tv Hárman az örökkévalóságunk (olasz tévéfilmsorozat) 2/2. rész (95')</p> <p>10.00 / Duna Tv Evangelikus istentisztelet közvetítése Nyíregyházáról felvételről Igét hirdet dr. Fabiny Tamás püspök. (60')</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Református istentisztelet közvetítése Diósgyőrből Igét hirdet Péter András lelkipásztor. (56')</p> <p>12.20 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>19.30 / Duna Tv Sütő András születésnapjára „Maradok, másként nem tehetek” – In memoriam Sütő András (magyar dokumentumfilm, 2007)</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház felőrájában többek között beszámolót hallhatunk az országos Főbék-napról és a Veszprémi Egyházmegye találkozójáról.</p> <p>14.00 / Bartók rádió HangjátékTér Biblia. Az Ószövetség könyvei 1. rész (55')</p> <p>14.20 / Duna II. Autonomia Mindentudás Egyeteme Tringer László: A depresszió: kor-kór? (71')</p> <p>14.55 / Bartók rádió Ábrahámól Mózesig A Scola Hungarica gregorián dallamokat énekel. (5')</p> <p>19.35 / Bartók rádió Bach: Karácsonyi oratórium (137')</p>	<p>8.20 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')</p> <p>11.55 / zone europa Esti Kornél csodálatos utazása (magyar filmdráma, 1995) (99')</p> <p>13.24 / Kossuth rádió Aranyalap. Füst Milán emlékezése Karinthy Frigyesről (6')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház felőrája</p> <p>20.00 / Duna II. Autonomia Az utolsó kántortanító (magyar dokumentumfilm, 2004) (46')</p> <p>20.10 / Duna Tv Bánffy György születésnapjára Magasiskola (magyar játékfilm, 1970) (82')</p> <p>20.35 / m2 Körhinta (magyar film, 1955) (90')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bízunk eleitől fogva...” A református egyház felőrája</p> <p>14.00 / Duna Tv Navigátor. Szerelmes földrajz Táncos a Bodroglóközből (Román Sándor) (ism.) (30')</p> <p>14.05 / m2 Apátságok és kolostorok. Kelet-Európa kolostorai, 17. rész (25')</p> <p>19.35 / Bartók rádió Mozart: Don Giovanni</p> <p>20.00 / Duna II. Autonomia Bábafilm (magyar dokumentumfilm, 1997) (62')</p> <p>20.10 / mtv Lúdas Matyi (magyar rajzfilm, 1976) (69')</p> <p>20.15 / Duna Tv Hariton kórusa (görög film, 2005) (116')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>8.10 / Duna II. Autonomia Elfeledett tájakon. A Sajó és Bódva völgye (magyar ismeretterjesztő sorozat, 1999) (30')</p> <p>8.20 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26')</p> <p>9.00 / mtv Sándor Máttyás (magyar-francia-olasz tévéfilmsorozat, 1980) 6/1. rész (75')</p> <p>10.00 / Bartók rádió Társalgó a kultúráról</p> <p>13.05 / m2 Másfél millió lépés Magyarországon 14/1. rész (45')</p> <p>15.25 / Duna II. Autonomia Mint csúnya lány, nagyon helyes voltam... – Portréfilm Muráti Liliről (magyar dokumentumfilm, 1995) (31')</p>	<p>9.45 / m2 Az Árpád-kor templomai 9. rész (10')</p> <p>9.40 / Duna II. Autonomia Sehol idegenként, mindenütt hontalanul. Mednyánszky László (magyar dokumentumfilm, 2004) (40')</p> <p>10.20 / Duna II. Autonomia Isten kezében (26')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Az Úr közel! A baptista egyház felőrája</p> <p>14.40 / PAX Mit ér az ember, ha médiakutató? Enyedi Nagy Mihály</p> <p>16.30 / Duna II. Autonomia Magyar történelmi arcképcsarnok Tinódi Lantos Sebestyén (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2002) (30')</p>	<p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangelikus felőrá az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>8.55 / Duna II. Autonomia A professzor, aki római református Portré Borzsák Istvánról (magyar dokumentumfilm, 1997) (50')</p> <p>9.01 / m2 A nagyenyedi két fűzfá (magyar tévéfilm, 1979) (78')</p> <p>12.15 / Duna Tv Isten kezében (26')</p> <p>16.05 / mtv A három testőr (francia-olasz kalandfilm, 1953) (111')</p> <p>20.00 / Duna II. Autonomia Hanna grófnő (magyar dokumentumfilm, 2002) (53')</p> <p>20.05 / Bartók rádió Kapcsoljuk az eberbachi kolostor templomát (100')</p>	<p>8.30 / Civil rádió Evangelikus felőrá az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>9.55 / mtv Örömhír (26')</p> <p>11.00 / mtv Evangelikus istentisztelet közvetítése felvételről Paksról Igét hirdet Gáncs Péter püspök. (ism.: m2., 13.55) (60')</p> <p>12.15 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>13.05 / Kossuth rádió Névjegy. Szécsényiné Fekete Irén, a testnevelési egyetem docense (55')</p> <p>16.05 / m2 Hotel Kikelet (magyar film, 1937)</p> <p>16.40 / Duna II. Autonomia A látó ember – Wass Albert (magyar dokumentumfilm, 1998) (50')</p>

Evangelikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. **Szerkesztőség-vezető:** Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztési titkár:** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő:** Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). **Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line:** Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). **Főmunkatárs:** Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Hafenschér Károly (kf.) – Ige+hirdető (karoly.hafensch@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Köhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegy Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegy@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK)
INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt.
Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató
E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.